

THE WEEKLY "WIELKOPOLANIN" Appearing every Thursday is the Official Paper of the Polish R. C. Beneficial St. Joseph's Union of Pittsburgh and Western Pennsylvania. Published at 56 - 22nd St., Pittsburgh, Pa.

WIELKOPOLANIN

"WIELKOPOLANIN" Organ urzędowy Polskiej R. Katolickiej Unii św. Józefa. Wychodzi w każdy Czwartek. Korespondencje dotyczące redakcji "Wielkopolanina" adresować należy: "Wielkopolanin" 56 - 22nd St., Pittsburgh, Pa. TELEFON C. & P. T. 2231. GŁOS. P. & A. 2204. KALE.

Deus et Patria! ORGAN URZĘDOWY UNII ŚWIĘTEGO JÓZEFA W PITTSBURGU, PA. Bóg i Ojczyzna! No 33. Pittsburgh, Pa., Czwartek dnia 13-go Sierpnia, 1903. (August 13.) Rok V.

KORONACYA PAPIEŻA PIUSA X.

70,000 ludzi świadkami wspaniałej ceremonii.

Pomimo otrzymanego natłoku tikt nie uszkodzony.

(Przedruk z Dziennika Chicogowskiego). Rzym, 9 sierpnia. — Z całą okazałością, jaką zdola rozwinąć w mądroszych okolicznościach Kościół katolicki, odbyła się dzisiaj koronacya Papięży Piusa X.

O święcie gęsta mgła pokrywała Rzym: z jednego brzegu Tybru nie można było dostrzec drugiego, a patrzając z Zamku św. Anioła w dół, nie widać było wody, tylko jakoby otaczała bezdenne. Lud zaczął się gromadzić jeszcze przed świtem i nieprzerwanie tłumy zalegały plac św. Piotra, nim dźwięki otworzonego o godz. 6 rano otworzyły się drzwi na znak, że drzwi zostaną otworzone, a wtedy świątelnik zrobił się tak wielki, że wlepił się do niebieskiego nieba i w górę i w dół nie dostrzegano ziemi.

Trwało jeszcze 10 minut, nim drzwi otworzone i wtedy obrzydliwa fala ludu napłynęła do wnętrza kościoła. Były krzyki, wołania o pomoc, mdłały kobiety, a i mężczyźni robili się pomimo tego jednakowoż nie wydarzył się żaden wypadek. Drewniane brykety dźwięki wewnątrz kościoła na siebie, do których wpuszczono oszacowaną ilość osób tym sposobem spakowano sztywnie, a nie wydarzył się żaden wypadek.

Drzewiane brykety dźwięki wewnątrz kościoła na siebie, do których wpuszczono oszacowaną ilość osób tym sposobem spakowano sztywnie, a nie wydarzył się żaden wypadek.

Drzewiane brykety dźwięki wewnątrz kościoła na siebie, do których wpuszczono oszacowaną ilość osób tym sposobem spakowano sztywnie, a nie wydarzył się żaden wypadek.

Drzewiane brykety dźwięki wewnątrz kościoła na siebie, do których wpuszczono oszacowaną ilość osób tym sposobem spakowano sztywnie, a nie wydarzył się żaden wypadek.

Drzewiane brykety dźwięki wewnątrz kościoła na siebie, do których wpuszczono oszacowaną ilość osób tym sposobem spakowano sztywnie, a nie wydarzył się żaden wypadek.

Drzewiane brykety dźwięki wewnątrz kościoła na siebie, do których wpuszczono oszacowaną ilość osób tym sposobem spakowano sztywnie, a nie wydarzył się żaden wypadek.

Groźne wieści z Bałkanu.

MACEDONSKIE POWSTANIE WZROSTA.

Ubito Moskiewskiego Konsula.

NIEPOKOJE W ROSSYI.

Zamach i katastrofa w Paryżu.

Na półwyspie Bałkańskim, gdzie chrześcijańscy Słowianie toczą walkę organiczną przeciw odwiecznym swym ciemięcom tureckim, — położenie staje się coraz groźniejszym.

Pod datą 6-go Sierpnia donoszą z tamtąd, że wielka wojna musi wkrótce nastąpić.

Turecy i mocarstwa europejskie chciałyby groźną tę i decydującą chwilę odwieść jak najdłużej, ale nimeris dziejowa, kilkuletnie, krwawe krzywdy uciśnionych słowian, przyspieszają ostateczną tę rozprawę coraz bardziej. Macedończycy nie mający nie więcej do stracenia a wszystko do zyskania, uciśniani srodze i przez Turków i przez Greców, owoch żydów południowej słowiańszczyzny, nie bawią się w dyplomację, tylko biją i biją Turków gdzie się da i jak się da.

Gdzie mogą, tam się biją, otwierają, a jeśli tak niemożna, to napadają nagłe, niespodziewanie, po partyzancko, i jak biją, tak biją! Dzielni ludzie! Oto przykład dla uciśnionych, zgębnionych narodów. Salus Patria supreme lex! (Zbawienie Ojczyzny, to najwyższe prawo)

W Kruszowie, pod Monastirem, rozbili Bułgari macedońscy dynamitem budynki i forteczki tureckie i wyrzucili w pień turecką załogę.

Gazety donoszą, że podobno główny rewolucyjny Komitet (Rząd Narodowy) ogłosił że w dniu 1-go Września ma wybuchnąć ogólne powstanie. Są to bajki gazetarskie, bo tajne takie rzędy nie głupie ogłaszają publicznie takich rzeczy. Powstanie nie wybuchnie, bo ono już dawno istnieje.

Turecy kręci się jak wąż w mrowisku i oświadczyła mocarstwem że nie wytrzyma i że aleje Bałkan dzikimi hordami azyatów, którzy ogniem i mieczem zniszczą wszystko! Jeżeli jednak zacznie sprowadzać dzieci, wtenczas wkroczą mocarstwa i rozpoczną się dopiero tancie!

W miejscowości Ochrida, bułgarzy wyrzucili w pień muzułmanów i Greków w końcu zwyciężyli. To samo uczynili w miejscowości Dzierwarek. Najwięcej jednak znaczący fakt wydarzył się w sobotę dn. 8-go w mieście znaczniejszym Monastir, gdzie dnia tego turecki „zaptich“ czyli żandarm zastrzelił moskiewskiego konsula Rostkowskiego.

Bezczelny ów moskal rozgniewał się o to, że żandarm nie salutował go z pokorą gdy ów raczył przejechać w powozie koło niego. Najprzód nazwał go „turecką świnią“. Turcy tak jak żydzi, niejedną tych stworzeń i brzydziej się niemi, więc nazwanie prawowiernego turka świnią jest to największa

AMERYKA.

Znowne oszustwo.

Denver, Col. 7-go Sierpnia. — Kompania Colorado Fuel & Iron Co. zważawszy się z urzędnikami federalnymi, zakupiła w przeciągu 4 miesięcy lat 750.000 akrów ziemi rządowej płacąc po \$2.50 za akier, zamiast po dziesięć jak tego wymagają przepisy. W ten sposób skarb państwa poniósł stratę około \$10,000,000.

Sprawa będzie wytoczona przed forum przyszłej sesji kongresu.

Demokratyczny kandydat.

New York, N. Y. 7 sierpnia. — Senator Arthur Pue Gorman przywódca demokratycznej partii w senacie federalnym, który w tych dniach powrócił z Europy, uchodzi tu za poważnego kandydata do nominacji na prezydenta na tydzień demokratycznym. Prasa sądzi, że nominację dostanie.

Buffalo, N. Y.

Strajk robotników w Buffalo Union Furnace Works, pomiędzy którymi było przeszło 400 polaków, został wczoraj skończony, a dzisiaj ma się praca na nowo rozpocząć. Na ostatnim mityngu unii przyległa znaczna większość głosów polskich, które przeważały, propezyje firmy, aby porozumiewało się nie z całą unią robotników tej firmy, ale z pojedynczymi oddziałami.

Strajk obecny wybuchnął z tego powodu, że dyrekcja leżarni zredukowała formana kowala na zwykłego kowala i aby irlandzcykowi napowrót stanowisko jego zdobyć 500 robotników zastrajkowało.

Chicago, Ill.

Joseph Gradle, szynkarz z pn. 83 Clybourn ave., był wiaśnie zajęty liczeniem dziennego zbioru, gdy do lokalu weszło dwóch drabów. Obydwa byli uzbrojeni i obydwa jufy swych rewolwerów skierowali w nos szynkarza, wzywając go do podniesienia rąk w górę. Zyczeniu bandytów stało się zać, lecz pies legawiec, ignorujący zwykłych gości, nie mógł zrozumieć, czego jeden z drabów chce za „barą“, przy kasowym aparacie. Jednym susem rzucił się na opryska i powalił go na ziemię. Gospodarz, widząc co się dzieje, dobił swego rewolweru, złożył przed „barą“ czmychnął, a za jego przykładem poszedł drugi. Lecz temu ucieczka nie powiodła się bez przeszkód. — Pies schwył go za łydki, pokaleczył nogi i dopiero po kilku minutach nieobceńcówi wrócił do swego pana, niosąc w tryumfie w pysku kawał szmaty, którą stanowiąła część spodni niezręcznego opryska. Policja ma ułatwione swe zadanie. — Czeka niecierpliwie na przybycie na stację takiego człowieka w którego spodniach znajduwał się będzie — dziura.

Latrobe, Pa.

W mieście tem odbywa się w tych dniach wielki Zjazd ochotniczej Straży ogielowej z Zachodniej Pennsylvanii. — Miasto przybrane jest święteńcyklon dnia 11-go.

Zlinczowali białego.

Nietylko murzynów linczują, czyli uśmiercają bez przeprowadzenia prawnego sądu tu w Ameryce. Linczują tak samo i Białych, jeżeli popełni

zbrodnię, wołającą o pomstę.

O takim zlynczowaniu Białego donoszą z miasta Asotin, w Stanie Washington, co następuje:

Asotin, dnia 5-go Sierpnia, 1903. — Pomimo wszelkich wysiłków, jakie czynił tutejszy szeryf, aby obronić przed linczem niejakiego Williama Hamiltona, bogatego farmera, — tłum rozbil więzienie i zbrodniarza obwisł na telegraficznym słupie.

Sprawa cała tem jest tragiczniejszą, że William zbesezczelił i zamordował małą córeczkę tegoż samego szeryfa.

Gdy zbrodnia się wydała i zbrodniarza schwymano i osadzono w więzieniu, — szeryf tego powiatu a ojciec zamordowanej dziewczynki, spodziewając się linczu, — zebrał 25 odważnych obywateli i zaprzysiężył ich jako specjalnych policyantów, obsadził nimi więzienie, aby odeprzeć napad linczników.

Nie to jednak zbrodniarzowi nie pomogło, — bo o północy zgrupowało się przed więzieniem przeszło tysiąc uzbrojonych ludzi, a ubelwładniejszy straż, rozbili więzienie i wywieśli zbrodniarza na miasto.

Mając go w ręku, tłum naradził się najprzód, ażei mają go męczyć i spalić, — czy też tylko po prostu powiesić.

Przemogła rada spokojniejszych i postanowiono go nie męczyć.

Wtedy spytano go, czy przyznaje się do zbrodni? Odpowiedział potwierdzająco. Dał jeszcze ustnie niektóre wskazówki dotyczące jego spraw majątkowych, — poczem założono mu na kark postrepek i powieszono na telegraficznym słupie.

Niedawno dokonane lincze i w tanych północnych Stanach jak: w Delaware, Illinois, Indiana i innych, — są najlepszym dowodem, że północni yankiesowie nie mają słuszności, gdy szyskanują Południowców za lincze popełnione w Południowych Stanach; przyznają już i sami myślący yankiesi. I tak, słynny mówca i politykier Sam Jones, w mowie, jaką wypowiedział dn. 3-go Sierpnia na publicznem zebraniu („Chautauqua“) w mieście Bloomington, Illinois, — wyraził się w tej sprawie jak następuje:

„Mieszkałam wśród murzynów całe życie, więc znam ich bardzo dobrze. Linczowania nie można nazwać anarchią. Jeżeli wściekły pies biegnie po ulicach i kąsa, — nie pozostaje nic innego, jak uciec go jak najprędzej, aby więcej nie wyrządził szkody. Między takim zwierzęciem i murzynem napadającym Białe kobiety, nie ma prawie różnicy.

Do Wheeling, West Virginia, donoszą z pobliskiego miasteczka St. Clairsville, Ohio, — że także adwokat murzyn nazwiskiem C. E. Burns napadł dnia 5-go Sierpnia wczorajem powracając do domu Białą niewiastę, Margaret Stowe, — zbesezczelił ją i na pół zamordował, coiekl. Zebrała się

natychmiast liczna gromada Białych i paściła się w pogoni za zbrodniarzem. Jeżeli go pochwycą, to nie ujdzie linczu.

W pobliżu miasta Hartford City w Indiana, napadli w lesie murzyni na chłopca kalekę, a obrabowawszy go, zdarli z niego ubranie pokrajali go strasnie nożami i w lesie zostawili Obywatele biali gonią za nim.

W okolicy Tampa, Florida, dostał się w ręce rozjątrzonego tłumu murzyn nazw. Thompson, który dopuścił się kryminalnej zbrodni na białej dziewczynie.

Tłum pokaleczył go okropnie. Haniebnej operacji dokonał na nim jeden z tłumu, poczem martwna pozostawiono go polu na łaskę losu.

W tych dniach, dnia 9-go Sierpnia, prezydent Roosevelt napisał obszerny list do gubernatora Stanu Indiana, pana Darbin, chwalejąc go i dziękując mu za to że niedawno za pomocą milicyi ukarał surowo linczników. (Milicya kilku ich zastrzeliła). Prezydent pochwalała gorliwość gubernatora i obiecał nad tem, że linczowanie tak się rozwielmsniło w Stanach Zjednoczonych.

Nie to jednak nie pomoże, dopóki nie będziemy mieli sumienniejszych urzędników sądowych.

Obecnie sądy dają się zanadto powodować przekupstwem i kruczkom a kręctwu adwokatów, przez co wszelkie kryminalne sprawy wloką się zbyt długo, i zbrodniarze często uchodzą przed zasłużoną karą.

W takich razach zniecierpliwio na ludność sama wymierza sąd doraźny.

Gdzie ludność widzi że są bez niepotrzebnej zwłoki karze występnych surowo, tam nie kwapią się z linczem. I tak: W mieście Henderson, w Texas, w Stanie Południowym, rzadko jeszcze zamieszkałym, — tłum białych schwywszy murzynów, nazw. Strong, i Thompson, którzy kryminalnie napaśli na dwie białe kobiety, — nie zlynczowali ich, lecz znając sprawiedliwość sędziego miejscowego, — oddali ich tłum w ręce sprawiedliwości i sędzia bezwzględnie osądził obu mu rzyńców na dożywotnie więzienie.

Gdyby ludność spodziewała się, że sędzia będzie zwłoczyl z wyrokiem, zapewneby była sama wymierzyła sąd doraźny.

Zmiana w zarządzie armii.

Jenerał Lejtnant Nelson Appleton Miles najwyższy dotąd oficer (głównodowodzący) całej armii Stanów Zjednoczonych, złożył dowództwo dnia 8-go Sierpnia w ręce następcy swego w urzędzie: jenerała S. M. B. Young.

Ustąpienie jenerała Milesa spowodowane zostało przez to; że właśnie dnia 8-go Sierpnia skończył lat 62, a przepisy wojskowe tego tu kraju nakazują, że doszedłszy tego wieku, głównodowodzący musi zrezygnować i przejść na listę wysłużonych.

Dobre im tak! Czemu małpują Amerykanów! Dano im wyzwoliny!

Jenerał Miles urodził się dn. 8-go Sierpnia 1839 roku w Westminister, Massachusetts i od roku 1861go służył ciałem w armii, a więc lat 42. Z prostego żołnierza dobił się najwyższej rangi wojskowej w tym kraju.

Służył zawsze krajowi swemu wiernie i umiejętnie. Obył wiele walk z Indianami, dowodził wyprawą na wyspę Porto Rico i dokonał zajęcia tejże.

Nie miał jednak nigdy łask kliki rządzącej, a szczególnie dokuczali mu ministrowie wojny: najprzód Alger, a obecnie Root, obaj ludzie cywilni, nie znający się na wojskowości, — nadęte pychą i zarozumiałe adwokaty.

Przynajmniej niechęci ku niemu poprzedniego prezydenta i teraźniejszego była prawdziwością Milesa.

Gdy trzeba było, — krytykował ostro niewłaściwe postępk i rozkazy rządzących i ministrów. Szczególnie ostro sądził postępk rządu i oficerów na Filipinach, gdy w przeszłym roku pod naciskiem opinii obywatelstwa rząd masiał pozwolić mu udać się na Filipiny na Inspekcję, odtąd przesładowano go coraz bardziej; gdy inni prezydentowie ogłaszali krajowi ustąpienie z urzędu którego głównodowodzącego, zawsze pisali o tym obszerny dokument, przypominający zasługi jenerała. — Obecnie prez. Roosevelt ogłosił narodowi o nastąpieniu Milesa przez zaledwie kilka wierszy, konstatując li tylko fakt że taki to a taki ustepuje z urzędu. — Tak to występuje umie klika czterdziestoletnie zasługi najlepszego żołnierza Obrucyło to kraj cały i słusznie.

Następca Milesa — S. B. Young urodził się w pobliżu m. Pittsburga i jest niewiele młodszy od Milesa. Za pół roku i on dojdzie do tego wieku że musi złożyć ten urząd. — Po nim już nie zamianują następcy, lecz władza ta przejdzie w ręce jenerała wojny, co w rodzaju wojennego komiteta, który w razie wojny, siedzieć będzie w Waszyngtonie przy stoleku i telefonem lub telegrafem kierować będzie obrotami wojującej armii. Najgorszy to sposób prowadzenia wojny. Dla tego też Dewey zbliżywszy się pod Manillę najprzód przesał telegraficzne druty podmorskie przez co uniemożliwił, jenerałemu sztabowi, w Waszyngtonie wtrącanie się do kierowania wojną, no i rozumie się odniósł zwycięstwo.

Councilville, Pa.

Tutejszy Węgron zachciało się zostać „bejbalistami“. Zeszłej niedzieli tedy, zapotrząwszy się w piłkę i w zbojeczkie pałki służące do tej gry w piłkę, zaczęli grać w przesławną „Base-Ball“ w miejscow. Clintonfield, a że przy tem, — naśladowując wiernie Amerykanów, wrzeszczeli i ryczeli jak opętanci, więc sąsiedni święci Amerykanie obruzeni na nieposzanowanie Amerykańskiego szabasu, kazali Węgrów wszystkich aresztować, a teraz sądzia skazał każdego na zapłacenie \$6.00 kary i kosztu.

Dobre im tak! Czemu małpują Amerykanów! Dano im wyzwoliny!

PROŚBA POLAKÓW W AMERYCE O BISKUPÓW POLSKICH.

(Oryginał prośby, jaką obecnie polsko-amerykańska Delegacja przedstawiła duchownej najwyższej władzy w Rzymie).

Nawet ci, którzy się języka angielskiego wyczuła, słowa Boga w języku angielskim o-powiadane zwykłe nie rozumieją.

Choć nawet polacy w Ameryce języka angielskiego się wyczuła i nim się posługują w kupiectwie i innych interesach świeckich, to przez ciebie jednak pacierze i spowiedzi swoje, ażeby je odprawić w należyty sposób, zawsze w ojczystym języku odprawiają. I chociaż zwykłą potoczna rozmowa w angielskim języku słyszą i rozumieją, to jednak, gdy im słowo Boga się głosi w języku angielskim, prawie nie rozumieją, dla tej już przyczyny, że język do wyrażenia uczuć i myśli prawd nadprzyrodzonych ma specyjalną terminologię, od zwykłej potocznej rozmowy bardzo się różni.

Stąd ludu polskiego biskupi amerykańscy nie budują we wierze. Z tej przyczyny o biskupach amerykańskich, jednym tylko angielskim językiem władających sprawdzają się co do jedyne słowa Apostoła: "Kto mówi językiem (to jest obcym), nie ludziami, ale Bogu; nie żaden nie słuca. Duchem mówi tajemnice (I. Kor. 14, 2). "Lecz jeśliś bógosławił duchem (jeśliś chwalił Boga w języku obcym i nieznanym); który jest na miejscu nieuka, jakoby rzece, Amen, na twoje błogosławieństwo; bo nie wie co mówisz. Albowiem acz ty dobrze dziękujesz; ale się drugi nie buduje (tamże 16, 17). Biskupi amerykańscy wszyscy wprawdzie i prawdziwie i dobrymi są biskupami, prawdziwie błogosławia i "dobrze dziękują"; ludu jednak polskiego oni "nie budują" we wierze, albowiem lud "nie wie co mówią".

Owszem, biskupów lud polski za obcych sobie uważa. Stąd zaś, że biskup i lud wzajemnie siebie nie rozumieją, wypływa ten dalszy wniosek, że nawzajem sobie obcy stają; biskup, ponieważ nie zna języka ludu, uważa ten lud za obcy sobie; lud zaś, ponieważ języka biskupa nie rozumie, uważa także biskupa za obcego sobie — ażeby się wypełniły te słowa Pała sw.: "Jeśliś bym nie wiedział co znaczy głos, będę temu któremu mówię barbarzyńcem; a który mówi, mnie barbarzyńcem" (I. Kor. 14, 11). I to zdanie św. Pawła stwierdziło nowsze fakta w Ameryce: tam polacy, ponieważ po polsku mówią, nazywani są przez biskupów obcymi czyli "barbarzyńcami" (foreigners); i na odwrót, biskupi, ponieważ tylko po angielsku mówią, nazywani są przez polaków "barbarzyńcami", to jest obcymi.

Stąd rozdził się scyfzma. Wobec takich stosunków, choć ubolewać trzeba, jednak zdawać się nie trzeba, że powstał rozdział między ludem polskim a biskupami w Ameryce. Lud polski, nie znając języka biskupa, odstręczył się od biskupa jako od "barbarzyńcy", czyli obcego sobie, i co więcej, w braku swojego, to jest po polsku mówiącego biskupa, zszedł na manowce, idąc za fałszywymi biskupami, Kozłowskim i Kamińskim, których, choć fałszywych, słucha, bo ich rozumie, a prawdziwych nie słucha, bo ich nie rozumie. "Owce idą za pasterzem" — dlatego? "Owce idą za głosem jęgo" (Jan 10, 4). "A za cudzym nie idą, ale uciekają od niego" — dlaczego? "bo nie znają głosu obcych" (tamże 5). Prosty, zwlaszcza lud polski (z takiego zaś składa się emigracja) zwykły uważać za obcego sobie, czyli za barbarzyńca, każdego człowieka nawet katolika, którego wszakże głosem czyli mową nie rozumie. Czy słusznie? Ponieważ słusznie według tego co mówi św. Paweł: "Jeśliś bym nie wiedział co znaczy głos, będę temu któremu mówię barbarzyńcem; a który mówi, mnie barbarzyńcem" (patrz wyżej). Stąd to między polakami "zawsze wiernymi" stała się rzecz ta niesłychana, że około 50,000 dusz polskich w Ameryce od biskupów, prawdziwych, ale językiem obcych, najpierw odstręczyli się, a potem odstrychnęli się, odszczepili i w ten sposób stawali się odszczepieniami, biedni oni od prawdziwej wiary odpadli. Poszli za wadzami, których głos polski rozumie, a że prawdziwych wódzów głosu rozumieć nie mogli, poszli za fałszywymi, ponieważ tychże głos rozumie.

Obyśmy i my usłyszeli także biskupów "mówiących języki naszymi wielmożne sprawy Boga"! O Ojcie Święty! Oby i za naszych czasów w Ameryce, ilekroć biskupi

odwiedzają polskie parafie dla udzielenia Sakramentu Bierzmowania, lud nasz z podobną radością, jak ów lud w Jerolimie, zawołał mógł te słowa: "Słyszeliśmy je mówiące języki naszymi wielmożne sprawy Boga" (Dzieje Ap. 2, 11.) O jak wielką radość ogarnęła lud polski w Ameryce i jak prawdziwie wówczas byłby on "bierzmowany" (wzmocniony) we wierze przez biskupa po polsku doń przemawiającego! jak prawdziwie wówczas byłby "wybierzmowany" (umocniony) w swojej świętej religii, która tam w Ameryce, pośród tylu sekt i pogańskich tłumów, zaiste na niezliczone części wystawiona jest niebezpieczeństw! Albowiem i za naszych czasów, nie do samego przy Bierzmowaniu olejem św. namaszczenia, lecz "wiara ze słuchania" (Rzym 10, 17) pochodzi. "A jako usłyszą bez przepowiadającego" (tamże). Bo i za naszych czasów Chrystus biskupów "nie postać chrzcici, albo bierzmować tylko, lecz Ewangelię przepowiadać (I. Kor. 1, 17). A jakże będą przepowiadać, jeśli nie głosem pewnym i zrozumiałym? "Albowiem — pisze — św. Paweł — jeśliś nie pewny głosu trąba dala, któż się na wojnę gotować będzie? Także i wy — mówi dalej św. Paweł — jeśliście językiem nie dali mowy znacznej (zrozumiałej, wyraźnej); jakoż będzie rozumiano to co się mówi? bo będziecie na wiatr mówiący" (I. Kor. 14, 8, 9). I zaiste "znaczną", zrozumiałą i jasną mowę może dać tylko język ojczysty, język ludu do którego wiały! "W kościele — woła tenże Apostoł narodów — wole pięć słów mówić tak, aby mnie rozumiano, a bym i drugich nauczył, aniżeli dziesięć tysięcy słów językiem obcym" (I. Kor. 14, 19). Zaprawdę w kościołach polskich "pięć słów" w języku polskim, z ust biskupa, więcej poczytli wiernych, niż "dziesięć tysięcy słów językiem" angielskim!

Zwyczajni księża mogą wprawdzie biskupa wspomagać, lecz nie mogą go zastąpić w urzędzie nauzyielskim. Prawdą to jest, że biskupi amerykańscy dla różnych w swojej diecezji narodowości różnymi posługują się kapłanami, którzy słowo Boga w ojczystym prawia języku. Atoli — abstrahując od tego faktu, że polacy w Stanach Zjednoczonych nie są zaopieczeni w dostateczną liczbę kapłanów, gdyż dwa miliony polaków mają zaledwie 400 księży polskich — zachodzi pytanie, czy prosty ksiądz może w urzędzie nauzyielskim zastąpić miejsce biskupa? czy zwyczajny kapłan posiada w nauce władzę i powagę biskupa? czy zwyczajny ksiądz jest "doktorem autentycznym" i Pasterzem wlaściwym w kościele Bożym? Bynajmniej! Albowiem "Duch św. postawił biskupów, aby rzadzili kościół Boży" (Dz. Ap. 20, 28). Nie prości księża, lecz biskupi stanowią właściwie kościół nauzyielski; oni bowiem w przeważającej części obowiązek nauzyielski wnięli. "Nie postać bowiem biskupa Chrystus chrzcici, albo bierzmować tylko, ale Ewangelię przepowiadać" (I. Kor. 1, 17) — i: "Przepowiadaj słowo" (II. Tym. 4, 2), ten rozkaz na pierwszym miejscu daje św. Paweł biskupowi Tymoteuszowi. O czystości więc, że urząd nauzyielski należy właściwie do biskupa, a zwyczajny kapłan jest tylko pomocnikiem biskupa w tym jego urzędzie. Może i powinien kapłan pomagać biskupowi, lecz zastąpić go w urzędzie nauzyielskim ani powinien ani zresztą nie może.

Polacy w Ameryce są bez nauzyielskiego autentyznego. Alieci w Ameryce cóż widzimy? Dwa miliony polaków ani jednego biskupa nie mają, których ich językiem rozumiałyby "mową znaczną" (I. Kor. 14, 8), mógł nauczać we wierze św. Mamy tylko zwyczajnych kapłanów, którzy pomagają biskupom amerykańskim, lecz nawet tego, czy im dobrze pomagają w nauce wiernych, biskupi amerykańscy nie mogą wiedzieć, gdyż ich polskich kazań nigdy nie rozumieją. A przecież, czyż to niewielka zachodzi różnica, zwłaszcza wobec ludu, między księdzem kającym a biskupem nauzyielskim? Biskup to bowiem dopiero jest owym nauzyielskim autentycznym, któryby "mógł napominać przez zdrową naukę i tych, którzy się przeciwiają wkończ" (do Tytusa 1, 9), jest owym Pasterzem właściwym, który naukę swoją prawdziwie pasie owce swoje i "woła owce swoje po imieniu" (Jan 10, 3). Wszelako biskupi amerykańscy nie potrafia swoich owceczek polskich "wołać po imieniu", gdyż nietylko, że po polsku

mówić nie umieją, lecz nawet ani nazwisk polskich wymówić nie potrafią.

Na chrzcinach u pp. Filipiaków, zebrało na Ochronkę następujące ofiary:

A. Filipiak z żoną.....	50
J. Filipiak.....	10
R. Filipiak.....	10
Pani Śniadek.....	25
S. Konratowicz.....	50
J. Grzegorz.....	15
M. Kolański z żoną.....	1.00
M. Kolański.....	30
B. Kolańska.....	50
A. Olszewski.....	1.00
W. Mielczarek.....	10
C. Kolański.....	10
A. Mielczarek.....	10
W. Wesolowski.....	35
Państwo Zajczkowsy.....	1.00
Razem.....	\$6 05
Składka zajęli się pani R. Filipiak i p. C. Kolański.	

Dla tego fałszywi nauzyielscy ich zwodzą.

O! jak wielu polaków w Ameryce od wiary prawdziwej odpadło, ponieważ biskupa nauzyielskiego w kościele nigdy nie rozumie! Tak jest — księża wprawdzie głos polski rozumie, i dla tego też poszli za księdzem; lecz czyż nie odpadli od wiary właśnie dlatego, że usłuchali tylko księdza, którego głos polski rozumie, a nie usłuchali biskupa, którego głosu angielskiego nie rozumie!... I iluz to jeszcze z tej samej przyczyny odwróci się od biskupów, prawdziwych, lecz językiem obcych, więc "barbarzyńców"! "Rozproszyli się owce moje dla tego, że nie było pasterza" (Ezech. 34, 5.) (Dokończenie nastąpi.)

Ofiary na Ochronkę.

W Pittsburgu dnia 14 lipca odbyło się hućne wesele u pana młodego Franciszka Schroeder, na Górach, na którym znajdowało się gości nie mało, a wszyscy polskiego, poczciwego serca, co jako udowodniono, że gdy Józef Mielczarek i Andrzej Starzewski zrobili wniosek o składki na Dom Polskich Siórot, więc goście nie odmówili, ale zaraz ofiary do kapelusza wyłożyli, za które wszystkim gościom serdeczne Bóg zapłać. Prosimy o więcej takich wesół. Zebrano ogółem \$10.15.

Z szacunkiem, J. Mielczarek.

Na chrzcinach u państwa Jardańskich, zebrało na Polską Ochronkę następujące ofiary:

Rodzice dziecka, Andrzej i Maryanna Jardańscy.....1.00

W. Kwiatek.....50

G. Gąbalski.....60

A. Jabłoński.....25

J. Krupski.....25

J. Tuliszewski.....25

Ig. Dąbrowski.....75

St. Polczak.....50

St. Klekotka.....50

Ewa Pukalska.....50

J. Borkowski.....50

M. Płocieni.....50

J. Kotewicz.....50

Jan Krupski.....1.00

Razem.....\$7 60

Na wniosek pp. Józefa Góralczyk i Antoniego Kocozrowskiego zebrało na Polską Ochronkę w Emmili — abstrahując od tego faktu, że polacy w Stanach Zjednoczonych nie są zaopieczeni w dostateczną liczbę kapłanów, gdyż dwa miliony polaków mają zaledwie 400 księży polskich — zachodzi pytanie, czy prosty ksiądz może w urzędzie nauzyielskim zastąpić miejsce biskupa? czy zwyczajny kapłan posiada w nauce władzę i powagę biskupa? czy zwyczajny ksiądz jest "doktorem autentycznym" i Pasterzem wlaściwym w kościele Bożym? Bynajmniej! Albowiem "Duch św. postawił biskupów, aby rzadzili kościół Boży" (Dz. Ap. 20, 28). Nie prości księża, lecz biskupi stanowią właściwie kościół nauzyielski; oni bowiem w przeważającej części obowiązek nauzyielski wnięli. "Nie postać bowiem biskupa Chrystus chrzcici, albo bierzmować tylko, ale Ewangelię przepowiadać" (I. Kor. 1, 17) — i: "Przepowiadaj słowo" (II. Tym. 4, 2), ten rozkaz na pierwszym miejscu daje św. Paweł biskupowi Tymoteuszowi. O czystości więc, że urząd nauzyielski należy właściwie do biskupa, a zwyczajny kapłan jest tylko pomocnikiem biskupa w tym jego urzędzie. Może i powinien kapłan pomagać biskupowi, lecz zastąpić go w urzędzie nauzyielskim ani powinien ani zresztą nie może.

Na zabawie u pp. Jaskulskich, w Duquesne, na wniosek małych dziecwożek, Zofii Bajczyk i Józefa Waskowiak, zebrało na Polską Ochronkę następujące ofiary:

Państwo Jaskulscy.....55

Państwo Bobek.....75

Pan Larus.....1.00

Państwo Oleksiak.....1.05

J. Bajczyk.....85

Państwo Bobek.....50

A. Gościek.....35

Państwo Waskowiak.....85

J. Bobek.....25

K. Bobek.....15

S. Swierkowski.....25

J. Oborowski.....20

Razem.....\$6 75

Na chrzcinach u p. M. Michałowicza, na wniosek p. M. Wolny, zebrało na Polskie Sieroty jak następuje:

M. Wolny z żoną.....1.00

J. Pilarski z żoną.....50

Ig. Mirkiewicz z żoną.....50

W. Melczak z żoną.....50

J. Basinski z żoną.....50

W. Kozłowski z żoną.....50

W. Michałowicz.....25

M. Michałowicz.....20

F. Kubaszak.....20

N. N.....20

K. Basinski.....25

A. Basinska.....5

Razem.....\$4 45

Oszkarni Saluniści.

Po wielu naraz wielkich miastach Stanów Zjednoczonych zrobił się wielki rwetes między salunistami, a mianowicie o to, że nie wiedząc wcale o tem, płacili do niedawna więkzezy podatek od sprzedanej wiski, niż się należało.

Stalo się to tym sposobem, że tak zwani "Gaugers", czyli urzędnicy rządowi, mierzący każdą beczkę wiski po gorzelniach i salunach, podawali wagę próżnej beczki na psmięć, i zwykle wagę tę podawali samą, do tego stopnia, że beczkę ważącą rzeczywiście 85 funtów, stępowali liczbą np. 70 funtów.

W ten sposób, gdy beczkę pełną wiski ważono i otrącono na beczkę próżną tylko 70 funtów, salunista płacił nieopatrzenie i za wrzekom 15 funtów wiski, jakich w tej beczce nie było wcale, bo drzewo beczki ważyło te 15 funtów a nie wiska. Beczki saluniście nie sprzedają, lecz oddają gorzelniom, więc w ten sposób przez lat kilka wielkie ponieśli straty. Rząd wprawdzie zarobił na tem, ale rząd tego nie chce, — więc też przeprowadzono surowe śledztwo i owych niedbalych mierników (Gaugers) ze służby wydalono w bardzo wiele miastach.

Początek śledztwu dał jeden z filadelfijskich salunistów, — który rząd dla ciekawości wsiadł przy próżną już beczkę po wazie i ze zdziwieniem spostrzegł, że beczka sama waży 85 funtów, choć przed tem, "Gauger" nazwał ją że waży 70 funtów. Salunista otworzył na to oczy szeroko, zważył więęcy próżny beczek i przekonał się, że na każdej beczce zapłacił parę dolarów za drzewo, bo wagę podał wrzędnik fałszywie. Natychmiast dał znać o tem do urzędu poczem zaraz zarządco śledztwo tajemne i przekonano się, — że wielu bardzo "Gaugers" podawało fałszywą wagę beczek, narażając salunistów na straty. Dziwno tylko, że przez to jeszcze wszyscy nie wyszli na działy!... Ważcie swe beczki, panowie saluniści!

Zatrosna scena. Znany śpiewak buffalowski, George Primrose, wystąpił w Chicago na koncercie w Masonic Temple, w ogrodzie letnim na dachu, i właśnie zanim wystepił na scenę, otrzymał telegram z Buffalo, gdzie żona młoda swą zostawiła... Po długim programie miał on odpisać w piękny pieśń: "Ona mi była światem całym" (She's all this World to me)... Zaczął śpiewać trzęsącym głosem, — łzami mu zasłyły oczy, głos mu zamarł w pierś, a publiczność niezadowolona i rozczarowana, sykiem i świstem przerwała dalszy śpiew. Śpiewak ze spuśczonej głową opuścił scenę... Telegram, który otrzymał przed wystąpieniem na scenę, był z Buffalo i donosił mu o śmierci jego młodej i ukochoonej żony, która „była mu całym światem".

Niedoszły alderman Chicagoski. — "Dr. Chic." z 3go bm. donosi co następuje: 18 letni Josef Lipski z pn. 318 W. Webster ave., znalazł się wtora, późnym wieczorem, w syzku na rogu N. Rob y st. gdzie z małego powodu przyszło do kłótni kłótni między nim, a właścicielem syzku, burżmym Stanisławem Głomskim. Ustępując strasem, opuścił Lipski lokację, nie ciesząc się zbyt dobrą reputacją, lecz wybiegł za nim Głomski i strzelił za odhodującym, kalecząc go śmiertelnie. Kula przedsiurawiła

Lipskiemu prawy bok i łożadek Głomskiego aresztowano. Nadmienio wypadka, że podczas wiosennych wyborów Głomski był kandydatem na aldermana 16 wardy, protegowany bardzo gorąco przez swego serdecznego przyjaciela, senatora i radcę miejskiego, Stan. Kunsa. Innym protektorem Głomskiego jest "biskop" Kosłowski z Leacock st.

Milwaukee, Wis. Po raz pierwszy w historii Milwaukee, Wis. się zdarza, że polacy śpiewali w katedrze podczas nabożeństwa za Papięsa. Najlepsze nasze sily sasy; t przyniosły polskiemu śpiewowi i naszej narodowości. Udział w śpiewie wzięli: prof. K. Małek i p. Baranowski, pianistą tenor; T. Janowski i J. Siumiński, tenor drugi; Jan C. Landowski i J. Sobon, pierwszy bas; prof. J. Bejma i J. B. Frymarek, bas drugi. Dyrygował pan K. Małek. Śpiewano Schmidt's Requiem. Solwe partye śpiewały panzy J. Kintop i Klementyna Małek. Pierwsza soprana, druga alto.

South Chicago, Ill. — Skutkiem eksplozyj piana we fabryce S. Chicago Farnace Co. na 109 ul. zwał 36 letni Jan Bargot obfity plynym metalem i spalił się do tego stopnia, że został po nim tylko szkielet.

Detroit, Mich. W Delray, przedmieściu detroickim, straszę popełniono zbrodnię. Berta Brosowska, licząca 6 lat, spała spokojnie z trojgiem innych dzieci w mieszkaniu swego ojca Frydryka, kiedy o godz. 1:30 w nocy jakiś człowiek zakradł się do domu i wyniósł ją na ulicę, nim się obudziła. Na ulicy czekał inny człowiek. Zaniesiono dziecko na próżny grunt bo wiano o 800 stopni odległy. Dziecko próbowało krzyknąć, ale dźwięk mu stłuszał usta. Popiechno na dźwięczne świergoczące srodzkie i pokleskono ją nożem. Obecnie dziecko znajduje się w stanie krytycznym. Aresztowano dwóch mężczyzn podejrzanych.

Skład McNall'a Gdzie ceny mówią same za siebie. Mamy ogromny zapas towarów lokoiwowych (Dry Goods), który zadowolony zupełnie wazze wymagania i potrzeby. A ceny mamy takie, że oszczędzą wam na zakupnie wiele dolarów. Towary lokoiwowe, obzwyki, Kapelusze damskie i przybory do strojów damskich i mężzkich, Dywany, ceraty na skóry i na podłogi, tapety, firanki koronkowe i inne. Wszystkiego tego mamy wielki dostatek a sprzedajemy po bardzo niskich cenach. Polskie Dama sklepowa was obsłuży. McNALL'S, 30-4 Ave., Carnegie, Pa.

ROBT. LEWIN & CO. Najstarszy Handel Win, Likierow i Wodek w Pittsburgu 14 Smithfield St. PITTSGUR, PA. Mamy więęcy doświadczenia, niż którykolwiek inny skład w mieście. Ten interes prowadzimy przez 30 lat, lecz nie gdy w czasie naszego istnienia nie byliśmy tak sązej jak w ostatnich trzech latach. Dlategoż dlatego, że o młwym jest prawda. Dobra Czerwonka Wódka po.....\$1.50 Biała.....1.50 Najlepsza Żytniówka po.....2.00 Najlepsza Biała Żytniówka po.....2.00 New England Rum (Arak) po.....2.00 Arak Jamaica.....2.50 Rasokwi Kimmel.....1.50 Anizówka.....1.50 Czysty Spirytus.....2.00 Najlepszy Spirytus.....3.00 Wina Kalfornijackie.....1.25 Wina z Ohio.....1.00 Importowane sliwówki.....2.50 Spoyalny gatunek: Żytniówka Jenerala Kosztusa — Najlepsza wódka w kraju.....\$2.00 galon. Przyślizje nam waz prawdziwy adres naszycy kolejoewel i poście. Pieniądze można także przysłać w liście rejestrowym, przez Express lub "Money Order".

Na Malaryę, zimnicę i febrę, biercie ELIXIR BABEK, używany od 30 lat. Zawsze pomaga. Zapobiega miasmawym febram i gorączkom. Szybko usuwa z organizmu wszystkie febrę, jak: Ogrączka, Zimnica, Febra, Białaczka, Syfilis, Żółtaczka, Niewstrawność, Ból głowy i krzywizny łuku w krzyżu albo walcach ach 13

P. Valger, Bell Phone 299 Fisk 2710 PENN AVE., HURTOWNY SKŁAD WÓDEK Wina i Likierow. Znamiotne świeże piwo z browarów Wainwrights i Iron City. Popierajcie przyjaciół Polaków

Jacob Kriger, sprzedaje po UMIARKOWANYCH CENACH. SPECYALNA Sprzedaż różnego Towaru i t. Mezą Galanterej, Obuwia, Kufry, Kapelusze. Specyjalne ceny na Ubraniach, przez cały miesiąc Lipiec. Chłopięce ubrania i krótkie spodnie po niskiej cenie. 3419 BUTLER ST. tuż przy rozdwojeniu ulic.

Po dobre trzewiki, Nledzielne i do pracy spodnie Modne Kapelusze i Mezą galanterej i inne rzeczy potrzebne do eleganckiego ubrania, po zniżonych cenach u: N. GOLDSTEIN 2806 Penn Av. Pittsburg

Kazim. Filipowski, POLSKI HOTEL Wyborne wódk, wina i ogary. Zawsze świeże piwo i przekąski. Usługa grzesna, prawdziwa polska. Popierajcie swoich. CHAS. PHILLIP'S, 1240 PENN AVE., druga ulica od Union Depou PITTSGUR, PA

Fr. Cieślak, Polski Fotografista, 322 Fifth Ave. McKEESPORT, PA. Wybrałem fotografic w najwyższym stylu i losach miłośników. Drobny warsztat i familijny moją spoyalność. Moją polskiemu wymowy oddamie pilnym pracem.

B. MILLER, Skład rozmaitych mebli, po najniższych cenach. Za gotówkę lub na wypłaty. 2713 PENN AVE. PITTSGUR, PA.

R. MATUSZEWSKI, Skład Rzeźnicki, 1909 PENN AVE. Pittsburg Miego świeże i wędzone. Odbiera ob stalunki na wesela, chrziny i inne saby wy po cenach jakie są w hurtowny składach. Towar jak najlepszy

Joseph H. Muench, HURTOWNY DOSTAWKA WIN, WODEK I LIKIEROW, PIWO, ALE I PORTER. Grzesna usługa. Polacy powinni popierać ten interes. 3607 BUTLER ST., PITTSGUR.

Ludwik Kępiński, POLSKI HOTEL 1111 Carson St., South Side Pittsburg, Pa. Najlepsze importowane i krajowe wina, wódk, koniak, likier, brandy i ogary. Zawsze świeże lagrowe piwo i smaczne przekąski. Usługa polska.

ADAM JANKOWSKI NIGDZIEGO NIE DOŚCIGNIĘĆ w domu własnym pod num. 413 — 44-ta ulica, po niej Butler ulicy. Polecam Szan. Rodakom moją skład nowu towar, zawsze świeży, ceny niskie. Obaj za rzeczona, miara i waga rzetelna. Towar w jak najlepszym gatunku. Po pizawoju swego! 113 - 44-th Street.

Philp Kunze, przyjaciel polaków Salun i Restauracya. Smaczne wina, wódk, ogary i t. d. Zawsze świeże piwo i wyborne przekąski. Dobra obsługa przedwojnyctkiem. 1901 PENN AVE.

Wiel. Newmana Familijne lekarstwo na wszelkie choroby. Wyleczony z przykrego kaszlu i ciężaru na piersiach. Dnia 5go Lipca 1903 Wiel. Newmana i jego lekarstwo, które już użyłem skłamał serdecznie i ożdnogowanie. Takowe pomo, to mi bardzo wiele bo obecnie jestem zdrow. Zapytajcie się ma'e o postępi waga zdrowia, w odpowiadając Ci te parę słów, o cetero się już waga Ci ożdnogowanie. Wziął za siebie rask drugi skł dam Ci serdecznie dzięki za tak skutowne lekarstwo, z którego prawie powiadac nie spodziewałem się tyle dobomy. Adres mojej jest: Jan Skowronski Montville, N. J.

Wyleczony z czystych wymiotów, ogólnie słabości zatwardzenia i darcia w nogach. Speers, dnia 5 Lipca, 1903. Jan Lisz z żoną, działujemy Wiel. Ks. za lekarstwo, bo moja żona może już by w tym czasie tamy w świecie, gdy nie Wiel. Newmana i jego lekarstwo. Wziął za siebie rask drugi skł dam Ci serdecznie dzięki za tak skutowne lekarstwo, z którego prawie powiadac nie spodziewałem się tyle dobomy. Adres mojej jest: Jan Skowronski Montville, N. J.

Wyleczony z Dychawicy. Interwał dnia 10 Lipca 1903 Wiel. Ks. Newmana! Democci Ci żem już wazsako lekarstwo zostały za tak udowno lekarstwo odjękuj Ci po tydzie razy i 3 tygod Ci za tak skutowno lekarstwo. Dłoty wazsako wiesz, że wiesz już nie mam i mogę lepiej robić niż przedtem, czuje się także lekcojęzy w pierzich, za oc Clisja ore raz z familij dęgi nig. Koniaż swó, i za radości, bo ożdnoguję jak nowe nara. Chętny będę w tak dobre lekarstwo. Pożostaj za szanowanie Em. Fr. Polczyński, Interwał Taylor Co., Wis. DARMO. Zapłać 2 znaczek pocztowy na formularz opisujący, jako ja leczę chorych.

Reverend Newman, 1363 W. LAKE ST. CHICAGO. ILLINOIS.

Dr. S. Blumberg, 1716 Carson Str. South Side. Słynny lekarz, akoczojęzy kurs nauk w akademii medycyny w Warszawie i mający dyplom Europejski i St. Zjednoczonych, leczy jak najskuteczniej i w krótkim czasie od wszelkich chorób. Ożdnoguję przysyła: od 9 do 10:30 rano; od 10:30 do południa; od 7:30 do 8:30 wieczorem. Mówi po Polsku.

Fr. Dingoski, Nowy Polski Salun w 13-ej Wardzie. Mam zawsze dobre napoje, jako to: Piwo, Wódk, Likier i Wina. Dobre ogary i przekąski. Róg Dixon i Hancock Streets.

J. D. KALINOWSKI, pierwszorzędný Skład Rzeźnicki. Mam na składzie świeże mięsa, kiełbasy, syzki i t. d. Kiełbasy swego własnego wyrobu. Popierajcie Rodaka. 3104 Brereton Avenue.

South Side Pharmacy 2135 SARAH ST. naprzeciw litewskiego kościoła.

Wypełniam sumiennie recepty doktorów, gdyż utrzymuję w aptece wszelkie medycyny i to zawsze świeże. Mam też wielki wybór patentowych lekarstw jako też wszelkie zioła i korzenie sprowadzone z Europy. Utrzymuję też Książki do Nabożeństwa, Rozważ, Szkapleze, Kryzys, Gromnicę, świece do I. Komunii św. i t. d. Jerzy Murawski, Aptekarz.

BROIDA'S Sztor Mebli. Kiedy młodzieniec myśli się żenić, to jego sprawa. Kiedy dziewczyna myśli wyjść za mąż, to jest jej sprawa. A gdy się pobiorą to wtedy umeblowanie ich domu jest sprawą kupca Broidy. U niego kupicie wszystko na kredyt. BROIDA'S SKŁAD MEBLI. HUSLER'S BUILDING, No. 5 Fourth Ave. Carnegie, Pa. Drogi drzewi od First National Bank

WIELKOPOLANIN

Wielkopolski tygodnik poświęcony sprawom Polako-Katolickiego ludu w Ameryce. WYCHODZI W KAŻDY CZWARTEK... ADRES: PITTSBURG, PA. U. S. A.

Wagi.

Głęboka próżność. Wielki powiech bohatera i zdobywcę, pogani, dokonawszy jednego z wielkich swych zwycięstw...

Z opowiadań (pana) N. N.

Rozkład podróży. Wypisany na 42 rzędach czyli wierszach w jednej z wyżej wymienionych kolumn...

Nie wiadomo o amerykańskiej polonii.

Polak w Ameryce? z dnia 7go Sierpnia pisze w tej sprawie co następuje: Z listów od naszej delegacji z Rzymu dowiadujemy się co raz to nowych rzeczy...

niznym polakom przyjąć w pomoc. Cóż na to powiedzą ci wszyscy, którzy już z góry przepowiedzieli, że delegacja na próżno wybierze się do Rzymu...

A oplakane są naprawdę stosunki nasze polsko-kościelne w Ameryce pod tym względem. Duchowieństwo polskie, najzdolniejsze z pomiedzy wszelkich narodowości...

Wielkopolski tygodnik

Wielkopolski tygodnik poświęcony sprawom Polako-Katolickiego ludu w Ameryce. WYCHODZI W KAŻDY CZWARTEK...

Polak w Ameryce? z dnia 7go Sierpnia pisze w tej sprawie co następuje: Z listów od naszej delegacji z Rzymu dowiadujemy się co raz to nowych rzeczy...

Korespondencje.

Natrona, Pa., dnia 8 sierpnia, 1903. Szanowna Redakcyj! Czytajcie Wielkopolanina od samego początku istnienia tegoż...

Podziękowanie.

Wszystkim ofiarodawcom, tak miejscowym, jako i posamijskim, którzy datkami swoimi przyczynili się do budowy kościoła św. Ignacego w Carnegie (Glenn), składamy serdeczne dzięki...

biotem na tak zasłużonego patriotę, jak pułkownik Smolicki w Washingtonie, ten p. trafił bez przyczyny brutalnie obłądzać b. m. każdego. Zo reaktur Wielkopolanina nie wywrao kosiółków jak p. dawca od Gońca...

Poczta Redakcyj.

Dnia 11go sierpnia przyniesiono nam z poczty list, napisany dnia 28 lipca i tegoż dnia na poście nadeszły. Było to bardzo piękne zawiadomienie o posiadaniu Tow. Ryc. św. Kazimiersa na S. S., a miało być zamieszczone w gziście z 30go lipca...

Korespondencje.

Natrona, Pa., dnia 8 sierpnia, 1903. Szanowna Redakcyj! Czytajcie Wielkopolanina od samego początku istnienia tegoż...

Podziękowanie.

Wszystkim ofiarodawcom, tak miejscowym, jako i posamijskim, którzy datkami swoimi przyczynili się do budowy kościoła św. Ignacego w Carnegie (Glenn), składamy serdeczne dzięki...

Od Redakcyj: List zkożkolwiek pianny 8go sierpnia otrzymaliśmy dopiero 6 sierpnia, gdy przesyłany przez nas był już na pocście, więc można umieścić dopiero w tym numerze.

Carnegie, Pa., dnia 7 sierpnia, 1903. Szanowna Redakcyj! Nasmiawsz się serdecznie o swojej "pitajki" umieszczonej w korespondencji p. Dalnikowskiego z Carnegie...

Podziękowanie.

Wszystkim ofiarodawcom, tak miejscowym, jako i posamijskim, którzy datkami swoimi przyczynili się do budowy kościoła św. Ignacego w Carnegie (Glenn), składamy serdeczne dzięki...

Podziękowanie.

Wszystkim ofiarodawcom, tak miejscowym, jako i posamijskim, którzy datkami swoimi przyczynili się do budowy kościoła św. Ignacego w Carnegie (Glenn), składamy serdeczne dzięki...

Podziękowanie.

Wszystkim ofiarodawcom, tak miejscowym, jako i posamijskim, którzy datkami swoimi przyczynili się do budowy kościoła św. Ignacego w Carnegie (Glenn), składamy serdeczne dzięki...

Schwab i Corey, Dwaj Prezydenci Stalowego Trustu. Donosiliśmy w zeszłym numerze Czytelnikom Wielkopolanina, że w zarządzie trustu stali United States Steel Corporation...

Charles M. Schwab. Urodzony w m. Williamsburg, Blair Co. Pa. dnia 18go Lutego 1862 roku. Przeprowadził się z rodzicami do Loreto, Pa. w r. 1872 i tam uczył się w Katolickim Kolegium św. Franciszka...

Podziękowanie.

Wszystkim ofiarodawcom, tak miejscowym, jako i posamijskim, którzy datkami swoimi przyczynili się do budowy kościoła św. Ignacego w Carnegie (Glenn), składamy serdeczne dzięki...

Podziękowanie.

Wszystkim ofiarodawcom, tak miejscowym, jako i posamijskim, którzy datkami swoimi przyczynili się do budowy kościoła św. Ignacego w Carnegie (Glenn), składamy serdeczne dzięki...

Podziękowanie.

Wszystkim ofiarodawcom, tak miejscowym, jako i posamijskim, którzy datkami swoimi przyczynili się do budowy kościoła św. Ignacego w Carnegie (Glenn), składamy serdeczne dzięki...

William Ellis Corey. Urodzony w m. Williamsburg, Blair Co. Pa. dnia 18go Lutego 1862 roku. Przeprowadził się z rodzicami do Loreto, Pa. w r. 1872 i tam uczył się w Katolickim Kolegium św. Franciszka...

Charles M. Schwab. Urodzony w m. Williamsburg, Blair Co. Pa. dnia 18go Lutego 1862 roku. Przeprowadził się z rodzicami do Loreto, Pa. w r. 1872 i tam uczył się w Katolickim Kolegium św. Franciszka...

Podziękowanie.

Wszystkim ofiarodawcom, tak miejscowym, jako i posamijskim, którzy datkami swoimi przyczynili się do budowy kościoła św. Ignacego w Carnegie (Glenn), składamy serdeczne dzięki...

Podziękowanie.

Wszystkim ofiarodawcom, tak miejscowym, jako i posamijskim, którzy datkami swoimi przyczynili się do budowy kościoła św. Ignacego w Carnegie (Glenn), składamy serdeczne dzięki...

Podziękowanie.

Wszystkim ofiarodawcom, tak miejscowym, jako i posamijskim, którzy datkami swoimi przyczynili się do budowy kościoła św. Ignacego w Carnegie (Glenn), składamy serdeczne dzięki...

Podziękujcie Meteorologowi za nizkie ceny. Zimne powietrze zmusiło nas do zniżenia cen, przez co my tracimy tysiące. Gdy Lorch's zniżą ceny, wtenczas za bezcen nabyć można towar.

Damski Latowy towar po niskich cenach. Pralne Jedwabne Staniki. 150 pięknych pranych jedwabnych staników, które nam pozostały z letniej ogromnej sprzedaży...

Chłopięce Ubrania. Ubrania kroju Double Vestee. duży zapas ubrań z czarnej cheviot materii, mocno uszyte, dla chłopców od 7 do 14 lat...

Resztki w Depart. Pończoch. Damskie pończochy. Zapas czarnych pończoch, pięknych koronkowych pończoch, które nie zabrudzą nogi, bez szewków...

LORCH'S 17 i CARSON STR. LUDZIE ZE STRONY POLUDNIOWEJ Czytajcie Uważnie! Otworzyłem ofis na rogu 12ej i Carson ul. nad P. C. Schilling'a aptekę...

Najlepsze Cygara, Tobisy, Papierosy, etc. dla palaczy kupić można u Henry Weinz 2637 PENN AV. Pittsburg, Pa.

METROPOLITAN NATIONAL BANK. ROG 43 I BUTLER UL., PITTSBURG, PA. KAPITAŁ \$200,000. NADWYZKA \$147,000.

Zanim najwcześniejszy ptak się obudzi, już wzię pień i daje robia procent, jeżeli je umieścicie u nas na cztery procent. COMMONWEALTH REAL ESTATE AND TRUST CO.

SPRAWY UNII.

Zarząd Unii św. Józefa. Wielebny Ks. Proboszcz Cezar Tomaszewski, Kapelan Unii Jan Maron, Prezydent, Paweł Szalkowski, Wice-Prezydent, Stanisław Ciemieliwski, Sekretarz Prot., Andrzej Karmiercki, Sekretarz Finans., Leopold Buchole, Kasyer, Augustyn Szramowski, Marszałek, Józef Grabowski, Antoni Wincor waki, Opiekunowie, Andrzej Ratajewski, skarbnik.

St. Ciemieliwski, 3210 Dixon St., Pittsburg, Pa. Wszelkie listy w sprawach finansowych Unii należy adresować do And. Karmiercki, 335 Hancock St., 13th Ward, Pittsburg, Pa.

Sprawozdanie z posiedzenia Zarządu Centr. Unii św. Józefa z dnia 2 sierpnia 1903.

Na posiedzeniu tem następujący członkowie zostali przyjęci do Unii św. Józefa:

- Do grupy 1, Teodor Sarata. Do grupy 3, Fr. Kspulinski. Do grupy 14, Jakób Howanicko. Do grupy 15, Jan Mukynski. Z ustanowieniem, Stanisław Ciemieliwski, Sekretarz protok. Unii św. Józefa.

Zawiadomienie!

Mam zaszczyt zawiadomić Ostonków Gwa., dyj. Jana Ilgo Sobieskiego przy parafii Najśw. Rodziny, że kwartałna Spowiedź odbędzie się w Sobotę dnia 15 Sierpnia, s. w. w Niedzielę wspania Komunia św. w Uniformach. Na Sumę powinni się wszyscy stawić w pełnym Uniformie. Pamiętajcie także że nasze półroczne posiedzenie odbędzie się w sobotę niedzieli niedziędo jest 23 sierpnia. Wszystkich którzy mają obch. przystąpić do naszej Gwardyi zapraszamy na to zebranie by będą rozstrząsane ważne sprawy. Z szacunkiem, M. Halicki, Sekr. tarz. Ks. A. Smelcz, prob.

Zawiadomienie.

Zawiadomiam wszystkich członków Tow. Św. Józefa na S. S., iż się odbędzie miting w przyszłą niedzielę, d. 16 sierpnia.

Z uszanowaniem, A. Kaczmarek, preses.

Baczność!

Posiedzenie Tow. Rzemieślników i Przemysłowców Polskich odbędzie się w przyszłą niedzielę, dnia 16 sierpnia o godz. 4 po południu. M. F. Fijer, sekr. prot.

Zawiadomienie.

Zawiadomiam członków uniformowanych z Tow. Gwardyi św. Mariolna, na S. S., aby w niedzielę, 16 sierpnia, stawili się w pełnym uniformie o godz. pół do 2 w sali parafialnej św. Wojciecha. Niebaczność członka podpada karze 25 ct. J. Pilarski, preses.

Baczność!

Nadzwożone posiedzenie Gwardyi Rycerskiej św. Antoniego odbędzie się w niedzielę, dnia 16 sierpnia, zaraz po sumie, w miejscow. swy kłych posiedzeń. Wszyscy członkowie są proszeni stawić się jakuszej szaniej, ponieważ ważne sprawy są do załatwienia. R. Szaricko, preses, F. Kozicki, sekr.

Zawiadomienie z Wheeling, W. Va.

Raczno Redakcyo! Rano umieszczone w łamach Wielkopolańca, że Tow. Św. Władysława Kr. w Wheeling, na ostatnim posiedzeniu dnia 2go Sierpnia r. b. uchwalilo jednogłośnie, że każdy nowy członek, który chce przystąpić do tego Tow. ma wstepnie zapłacić do pół ceny na przyszłe 3 miesiace, dla tego też każdy członek nie należący do Tow. ma dobrą sposobność do wstąpienia, bo bracia nie wiecie dnia ni godziny, kiedy wasz śmierć może zaskoczyć. Tow. nasze liczy 98 członków i mamy w kasie blisko 1600 dolarów.

Także baczność Bracia! W przyszłą Sobotę dnia 15go b. m. Tow. św. Władysława Król przystąpi do Spowiedzi. Proszę wszystkich pod kąm w Konstytucyi naznaczonej a byście się stawili w Sobotę do Spowiedzi a nie w Niedzielę, bo nasz Ks. Proboszcz w Niedzielę ma bardzo dużo pracy. W niedzielę zaś stawicie się wszyscy w oznakach i uniformach do Komunii św. na Summe. K. Sonensfeld, prezyd. A. Miller, sekr. prot.

Złapał się.

— Podobno jest sążony z panną Wandą? — Już nie jestem jej narzeczonym. — Słoserze ci winszuję! To kocietka, kobieta bez serca, marnotrawna, ograniczona, ojciec bankrut, posąg na księżycu. Jak ci się udało jednak stracić to jarkmo narzeczona? — Jak?..... Osenitem się z panną Wandą.....

Kroniczka z Trenton.

Na parafialnem posiedzeniu św. Stanisława postanowiono jednogłośnie zakupić dom i lotę przy kościele od ob. Józefa Zawadzkiego za sumę \$2,500. Elegancki ten dom, przestronny ma być dla Siostr Naucejczyłek, które są tu wkrótce spodziewane w Buffalo. Radość w parafii jest wielką z powodu mającej się na nowo rozpaścić nauki w szkole parafialnej; gdyż przez cały szkolny dśiatwa polska musiała się tulać po inno-narodowych szkołach, a wielu ten czas spędziło po ulicach, straciła na tym dużo narodość. W każdym razie teraz coś podobnego się już więcej nie stanie po Przew. O. Prowincyal, Miller zajął się goręco par. św. Stanisława i niedopuszcili do samowolnego wydalenia Siostr nauceyzyłek i zamknięcia szkoły. Na prawdziwe uszanowanie sżeszły sobie oba towarzystwa św. Stanisława i św. Jana Kantego które nieszczęśliwie kosztów wysłażają deputacją do Syracuse do Prowincyala z prośbą o otwarcie szkoły. Towarzystwo to bardzo energicznie szjomowały się sprawę szkoły. Kiedy ogłoszona została składka na sal upienie domu dla Siostr, w 2 tygodniach złożyli parafianie dobrowolnymi datkami już 2 depozytami potrzebną sumę \$2,500. Lud na każdym kroku ukuwa osam jest nauka dla robotnic. Pragną też sżad rodzice dzieciom swoim dać potrzebną im wiedzę elementarną, aby w łatwiejszy sposób później mogli wlożyć o byt z amerykanami. Nie skąpią i z ofiar na ten cel w osam piękny dowód okazali obecnie.

Punkutawcy, Pa.

W zeszły piątek i sobotę psy wściekle pokąsały tu aż dziesięcioro dzieci, kalecząc je okropnie. Są to dzieci dwóch włoskich rodziny nazwiskiem Cemerata i Gigliotti. — Wszystkich edesłano do Mercy Hospital w Pittsburgu gdzie ich będą doktorzy leczyć przeciw wścieklinie.

Leczenie [to zapobiegawcze trwa zwykle 20 dni. W ostatnim półroczu miast w tym szpitalu 96 takich wypadków. (Zdaje się, że psy wściekają już się tam dla tego że to miasto Punkutawcy — nosi taką wścieklą nazwę.)

„Mile“ powietrze.

Z miasta Denver, w Colorado donoszą pod datą 6go Sierpnia, że na wschodnich stokach gór Rocky Mountains w Colorado i w Wyoming przesła dnia tego straszliwa grado wa burza.

Miejscami spadały na ziemię kawały lodu długie na 10 cali. Grad zniszczył wiele zbóż i nabiżał niezmierną liczbę owiec które tam hodują na wielką skalę. Miejscami leżał grad na dwie stopy grubo.

W górskich okolicach naokoło Altoona, w Pensylwanii, był w nocy z piątku na sobotę przymrozek. Okolicę miasta Pittsburg w Stanie Kansas nawiedził zeszłej soboty straszliwy wichur, zwany tornado. Setki domów i innych budynków zostało zburzonych, a z ludzi kilkoro zostało zabitych.

Durand, Mich.

W pobliżu tutejszej stacji, na linii kolei Grand Trunk wypadł dnia 7go Sierpnia nad ranem jeden pociąg w wielkim pędzie na drugi. Oba pociągi, złożone z bardzo wielu wagonów; — należały do wielkiego cyrku Wallace Brothers, i przepełnione były ludźmi należącymi do cyrku i dżirkimi zwierzętami. Zderzenie było tak gwałtowne, że dziesięć wagonów zostało rozbitych, a 23 osoby straciły życie. Znaczna też liczba dzirkich zwierząt została zabita, a wiele ich uszło z rozbitych wagonów w lasy.

Amerykańska święta „Base Ball“.

W parku Phila National League Baseball Park, pod miastem Philadelphia, Pa. grano zeszłej soboty w piłkę „Base Ball“, za którą to grę amerykanin poszedł w samo piekło. Choć bilety wstępu były dość drogie, jednakże przybyło tamże przeszło 10 tysięcy widzów, no i rozumie się, cieszą się i krzyżano a wyta, jak to podczas tej gry bywał. — Podczas gry zaczęła się w jednym miejscu bójka, więc pchało się w to miejsce mnóstwo „sportowców“. Pod zbytnim w jednym miejscu ciężarem zarwała się podłoga galeryi i z nią z znacznej wysokości spadło między belki i gruzy kilka set gapiów.

Staubenville, Ohio.

James Brown, murzyn, znany zawadyka i bijak, nalawczy w siebie kwartę gorzałki, udał się do obozu robotników kolejowych Camp No. 43, na linii kolei Wabash, i z rewolwerem w ręku odbierał robotnikom ich pieniądze. — Gdy przyszedł z kolei do kowala nazwiskiem Hoff (a „skolekto wał“ już przeszło 400 dolarów), — kowal oświadczył, że musi iść po pieniądze do namiotu. Murzyn na to łaskawie pozwolił. Kowal wrócił za chwilę ale z karabinem w ręku, i gdy murzyn odbierał pieniądze jednemu z robotników, Hoff wygarnął do niego z karabina, raniąc go śmiertelnie. Gdy murzyn padł na ziemię, nabrali wszyscy odwagi i chcieli go odwalnie zlynczować; nie pozwolili na to Hoff, grożąc lynczownikom karabinem. — Rannego rabusia odwieziono do Steuben ville. Stało się to zeszłego piątku.

Krwawy strajk w Chicago.

Dnia 6go Sierpnia miały miejsce krwawe rozruchy w tem mieście. — Strajkujący unista Sweeney napadł na formana fabryki za to, że tenże nie chciał strajkować. Forman dobył rewolwera i napastnika na miejscu położył trupem. — W kilku innych fabrykach poranieni zostali w bójkach, albo strajkierzy, albo skeyby.

Philadelphia, Pa.

Strajk tkaczy i sukienników tutejszych przypadł. — W zeszłym tygodniu bardzo wielu sukienników postanowiło wrócić do pracy w poniedziałek na dawnych warunkach, nie zyskawszy żadnej podwyżki w płacy. (Zapewne sprzedali ich kapitalistom ich prowdyrowie i „walking delegates“, którzy biedaków do strajku namówili).

Greensburg, Pa.

Na słowaka — nazwiskiem Piotr Kowacz, idącego torem kolejowym do domu doUniontown, napadło dwóch rabusiów i śmiertelnie go poranili. W

linii kolei Wabash, i z rewolwerem w ręku odbierał robotnikom ich pieniądze. — Gdy przyszedł z kolei do kowala nazwiskiem Hoff (a „skolekto wał“ już przeszło 400 dolarów), — kowal oświadczył, że musi iść po pieniądze do namiotu. Murzyn na to łaskawie pozwolił. Kowal wrócił za chwilę ale z karabinem w ręku, i gdy murzyn odbierał pieniądze jednemu z robotników, Hoff wygarnął do niego z karabina, raniąc go śmiertelnie. Gdy murzyn padł na ziemię, nabrali wszyscy odwagi i chcieli go odwalnie zlynczować; nie pozwolili na to Hoff, grożąc lynczownikom karabinem. — Rannego rabusia odwieziono do Steuben ville. Stało się to zeszłego piątku.

W zeszły piątek i sobotę psy wściekle pokąsały tu aż dziesięcioro dzieci, kalecząc je okropnie. Są to dzieci dwóch włoskich rodziny nazwiskiem Cemerata i Gigliotti. — Wszystkich edesłano do Mercy Hospital w Pittsburgu gdzie ich będą doktorzy leczyć przeciw wścieklinie.

Punkutawcy, Pa.

Leczenie [to zapobiegawcze trwa zwykle 20 dni. W ostatnim półroczu miast w tym szpitalu 96 takich wypadków. (Zdaje się, że psy wściekają już się tam dla tego że to miasto Punkutawcy — nosi taką wścieklą nazwę.)

„Mile“ powietrze.

Z miasta Denver, w Colorado donoszą pod datą 6go Sierpnia, że na wschodnich stokach gór Rocky Mountains w Colorado i w Wyoming przesła dnia tego straszliwa grado wa burza.

Durand, Mich.

W pobliżu tutejszej stacji, na linii kolei Grand Trunk wypadł dnia 7go Sierpnia nad ranem jeden pociąg w wielkim pędzie na drugi. Oba pociągi, złożone z bardzo wielu wagonów; — należały do wielkiego cyrku Wallace Brothers, i przepełnione były ludźmi należącymi do cyrku i dżirkimi zwierzętami. Zderzenie było tak gwałtowne, że dziesięć wagonów zostało rozbitych, a 23 osoby straciły życie. Znaczna też liczba dzirkich zwierząt została zabita, a wiele ich uszło z rozbitych wagonów w lasy.

Amerykańska święta „Base Ball“.

W parku Phila National League Baseball Park, pod miastem Philadelphia, Pa. grano zeszłej soboty w piłkę „Base Ball“, za którą to grę amerykanin poszedł w samo piekło. Choć bilety wstępu były dość drogie, jednakże przybyło tamże przeszło 10 tysięcy widzów, no i rozumie się, cieszą się i krzyżano a wyta, jak to podczas tej gry bywał. — Podczas gry zaczęła się w jednym miejscu bójka, więc pchało się w to miejsce mnóstwo „sportowców“. Pod zbytnim w jednym miejscu ciężarem zarwała się podłoga galeryi i z nią z znacznej wysokości spadło między belki i gruzy kilka set gapiów.

Staubenville, Ohio.

James Brown, murzyn, znany zawadyka i bijak, nalawczy w siebie kwartę gorzałki, udał się do obozu robotników kolejowych Camp No. 43, na linii kolei Wabash, i z rewolwerem w ręku odbierał robotnikom ich pieniądze. — Gdy przyszedł z kolei do kowala nazwiskiem Hoff (a „skolekto wał“ już przeszło 400 dolarów), — kowal oświadczył, że musi iść po pieniądze do namiotu. Murzyn na to łaskawie pozwolił. Kowal wrócił za chwilę ale z karabinem w ręku, i gdy murzyn odbierał pieniądze jednemu z robotników, Hoff wygarnął do niego z karabina, raniąc go śmiertelnie. Gdy murzyn padł na ziemię, nabrali wszyscy odwagi i chcieli go odwalnie zlynczować; nie pozwolili na to Hoff, grożąc lynczownikom karabinem. — Rannego rabusia odwieziono do Steuben ville. Stało się to zeszłego piątku.

Greensburg, Pa.

Na słowaka — nazwiskiem Piotr Kowacz, idącego torem kolejowym do domu doUniontown, napadło dwóch rabusiów i śmiertelnie go poranili. W

linii kolei Wabash, i z rewolwerem w ręku odbierał robotnikom ich pieniądze. — Gdy przyszedł z kolei do kowala nazwiskiem Hoff (a „skolekto wał“ już przeszło 400 dolarów), — kowal oświadczył, że musi iść po pieniądze do namiotu. Murzyn na to łaskawie pozwolił. Kowal wrócił za chwilę ale z karabinem w ręku, i gdy murzyn odbierał pieniądze jednemu z robotników, Hoff wygarnął do niego z karabina, raniąc go śmiertelnie. Gdy murzyn padł na ziemię, nabrali wszyscy odwagi i chcieli go odwalnie zlynczować; nie pozwolili na to Hoff, grożąc lynczownikom karabinem. — Rannego rabusia odwieziono do Steuben ville. Stało się to zeszłego piątku.

W zeszły piątek i sobotę psy wściekle pokąsały tu aż dziesięcioro dzieci, kalecząc je okropnie. Są to dzieci dwóch włoskich rodziny nazwiskiem Cemerata i Gigliotti. — Wszystkich edesłano do Mercy Hospital w Pittsburgu gdzie ich będą doktorzy leczyć przeciw wścieklinie.

Punkutawcy, Pa.

Leczenie [to zapobiegawcze trwa zwykle 20 dni. W ostatnim półroczu miast w tym szpitalu 96 takich wypadków. (Zdaje się, że psy wściekają już się tam dla tego że to miasto Punkutawcy — nosi taką wścieklą nazwę.)

„Mile“ powietrze.

Z miasta Denver, w Colorado donoszą pod datą 6go Sierpnia, że na wschodnich stokach gór Rocky Mountains w Colorado i w Wyoming przesła dnia tego straszliwa grado wa burza.

Durand, Mich.

W pobliżu tutejszej stacji, na linii kolei Grand Trunk wypadł dnia 7go Sierpnia nad ranem jeden pociąg w wielkim pędzie na drugi. Oba pociągi, złożone z bardzo wielu wagonów; — należały do wielkiego cyrku Wallace Brothers, i przepełnione były ludźmi należącymi do cyrku i dżirkimi zwierzętami. Zderzenie było tak gwałtowne, że dziesięć wagonów zostało rozbitych, a 23 osoby straciły życie. Znaczna też liczba dzirkich zwierząt została zabita, a wiele ich uszło z rozbitych wagonów w lasy.

Amerykańska święta „Base Ball“.

W parku Phila National League Baseball Park, pod miastem Philadelphia, Pa. grano zeszłej soboty w piłkę „Base Ball“, za którą to grę amerykanin poszedł w samo piekło. Choć bilety wstępu były dość drogie, jednakże przybyło tamże przeszło 10 tysięcy widzów, no i rozumie się, cieszą się i krzyżano a wyta, jak to podczas tej gry bywał. — Podczas gry zaczęła się w jednym miejscu bójka, więc pchało się w to miejsce mnóstwo „sportowców“. Pod zbytnim w jednym miejscu ciężarem zarwała się podłoga galeryi i z nią z znacznej wysokości spadło między belki i gruzy kilka set gapiów.

Staubenville, Ohio.

James Brown, murzyn, znany zawadyka i bijak, nalawczy w siebie kwartę gorzałki, udał się do obozu robotników kolejowych Camp No. 43, na linii kolei Wabash, i z rewolwerem w ręku odbierał robotnikom ich pieniądze. — Gdy przyszedł z kolei do kowala nazwiskiem Hoff (a „skolekto wał“ już przeszło 400 dolarów), — kowal oświadczył, że musi iść po pieniądze do namiotu. Murzyn na to łaskawie pozwolił. Kowal wrócił za chwilę ale z karabinem w ręku, i gdy murzyn odbierał pieniądze jednemu z robotników, Hoff wygarnął do niego z karabina, raniąc go śmiertelnie. Gdy murzyn padł na ziemię, nabrali wszyscy odwagi i chcieli go odwalnie zlynczować; nie pozwolili na to Hoff, grożąc lynczownikom karabinem. — Rannego rabusia odwieziono do Steuben ville. Stało się to zeszłego piątku.

Greensburg, Pa.

Na słowaka — nazwiskiem Piotr Kowacz, idącego torem kolejowym do domu doUniontown, napadło dwóch rabusiów i śmiertelnie go poranili. W

BERNARDI'S

1313-1315 CARSON STR. SOUTH S. Ktokolwiek przybędzie na tę sprzedaż, załować nie będzie, gdyż oszczędzi dużo pieniędzy.

Materye na Suknie i Jedwab

Mały zapas tej materyi przedko rozsprzedanym będzie po tak niskich cenach. \$1.00 elegancka, czysto wełniana materya na suknie, — najnowsze materye, znizona na... 59c 50c wełniana Serge materya. Piękna Brilliantine Novelty materya i piękna Henrietta materya, po... 29c Zapas pięknego latowego jedwabiu, wartości \$1.00 sprzedajemy po... 25c

Białe Materye.

Wszelkie białe materye sprzedawać będziemy po znizonych cenach. Towar najlepszego gatunku. Sprzedajemy go tak tanio dla tego, że nam potrzebne jest miejsce i, że nie chcemy ten towar p z trzymywać do przyszłego sezonu. Zapas pięknej białej materyi w piękne wzory, i z koronkowymi paskami, najmodniejsze materye, wartości 50c 65c; rd, teraz... 35c Dwa kawały pięknej Swiss Waisting materyi, stosowne na wieczorne staniki, wartości 75c, znizone na... 49c Około 2 tuziny sztuk pięknej białej Lawn i Dimity materyi, wartości 15c do 25c, yard po... 12c

Dla kupujących tanio w Modniarskim Departamencie.

Każda rzecz sprzedawana po pół ceny. Zapas pięknych ważyk wartości 25c, sprzedajemy po... 8c Piękne jedwabne i atła o wa wstążki, piękne wzory wartości do \$3., po... 25c Jedwabny tiul na w. lony i zasłony za twarze, warte \$1.00, po... 15c Nieubrane słomkowe kapelusze, wartości \$1.00, po... 15c Jeden gatunek ubrańch kapeluszy, który pozostał od zeszłej sprzedaży, wartości po \$3.00, 4.00, 5.00 i 6.00, sprzedajemy po... 99c

okołicy wiadzianno, że Kowacz nie przy sobie dużo pieniędzy Rabusiów już schwytano.

Niewinnie Posądzony.

„Kuryer Oaiosh“ z dnia 6go Sierpnia podaje co następuje: Bay City, Mich., 3 sierpnia. — Siedm lat temu w tutejszej parafii polskiej przyszło do poważnego zaburzenia wskutek zarzutów, jakie uczyniła 15-letnia Marta Cwiklińska k. Matkowiakowi, proboszczowi przy kościele św. Stanisława. Zarzuty oparły się o sżad, leor ks. M. został uznany niewinnym. Biskup Rich er także sądził śledeś two, ale zdecydował, iż zarzuty nie są żadnej podławy. Ponieważ jednak powstało rośdowanie w parafii, ks. Matkowiak został przeniesiony do Grand Rapids, Mich'gan. Później Cwiklińska udała się do South Bend, Ind., gdzie wyszła za mąż za niejakiego Towarzystwa, tutaj popadła w ruchtoty, a przy końcu spodiewając się rychłego zgonu, postanowiła powrócić do Bay City i tutaj dopełnić szennania pod przysięgą, które w szepelno ści oczyszczi z zarzutów ks. Matkowskiego. Przybywszy tutaj, w rzeczywistości usyniła szennania przed ks. Kamińskim i osterem parafianami, a wkrótce potem umarła. Pogrzeb Marty Cwiklińskiej-Towarzystwa, odbył się w sobotę rano z kościola św. Stanisława. Osynię szennania, postanowiła warunk, że nie będzie ono ogłoszone dopiero po jej śmierci. Ks. Kamiński jednak nie ogłosił srośogół szennania, oświadczył tylko, że według opowiadania zmarłej, ks. Matkowiak stał się ofiarą nieonego spisku, a gdyby wyjawiono całą sprawę, wiele osób, które dzisiaj żyją w spokoju, mogłyby ponieść liczne cierpienia i nieprzyjemności. Ks. Matkowiakowi proboszczowi Cwiklińskiej, a skoro dzisiaj jest na sądzie Bożym, woli zamilować o przeladowaniu jakie musiał sności przed siedmiu laty. Jest przypuszczenie, że Cwiklińska uczyniła fałszywe zarzuty przeciw ks. Matkowiakowi za namową byłego asystenta jego, który został z parafii wydany. Wikary ten narwał się Turzki, a obecnie podobno znajduje się w zakladzie dla obłąkanych w St. Louis. Cała sprawa ta zrobiła tutaj ogromne wrażenie, a wcho powrotu Cwiklińskiej i jej szennania, każdy teraz jest przekonany, że ks. Matkowi-

Utrapienia Niewieście.

Ciężko kobiecie jest spełniać prace domowe jeżeli przesładowana jest ciągłe bólem w krzyżach. Każda niewiasta powinna poznać przyczynę choroby i lekarstwo na nią. DOANS KIDNEY PILLS, ulżę w tym bólu i go wyleczą. Wyleczą one każdą chorobę nerek, zaczynając od bólu w plecach aż do najgorszej choroby. Oto co o tem piszą: Rok temu zajmowałam się bardzo wiele szyciem. Ciągłe siedzenie ca łemi godzinami źle mi zrobiło i zaczęłam uczuwać straszne bóle w plecach. Czasami trudno mi było wyleżeć rano z łózka. Choroba ta strasznie mnie zaniepokoiła. — Użyłszyżyszy o skuteczności pigulek Doans Kidney Pills, — postanowiłam uczynić z niemi próbe. Kupiłam ich pudełko w Aptce Fleminga i zaraz na drugi dzień uczułam wielką ulgę. Jedno pudełko pigulek wyleczyło mi zupełnie. Później kiedyś i moją mąż zachorował podobnie, ale i on doznał natychmiastowej ulgi z użycia tych pigulek. Oboje obecnie musimy wychylać ze znakomite lekarstwo, które nam tak świetnie pomogło. Henryka Geis, 316 Soho Str., Pittsburg, Pa.

CHOROBY OCNU, USZOW, NOSA I Gardła, Leocy.

Dr. J. T. Little, Specjalista, 532 Frick Building, 500 5th Ave., Grant St. Pittsburg, Godziny od 9ej rano do 9ej wiecz. W Niedzielo zamkniję.

Japońskie Latarnie,

Chorągwie, dekoracye, Huśtawki, dzielece Gocarts, Zabawki różnego gatunku dla Chłopców i Dziewcząt.

J.G.Lauer,

Dom Zabawek. 620 Liberty Ave.,

“WIELKOPOLANIN”.

Drukujemy Gazety, dzieła, broszury; druki kościelne, urzędowe, gospodarskie, handlowe, bankowe, dla spółek pozyczkowych, hotelów, restauracyi; cenniki, rachunki, karty pocztowe, listy i koperty z firmą, etykiety; karty wizytowe i polecające; wiadomości zaręczynowe i ślubne; ilustracye; dyplomy, powinszowania, listy żałobne i koperty; serwety i karty obiadowe; plakaty, programy.

Nic nie kosztuje

szytać się o ceng. Próbkę można zobaczyć w drukarni. Roboty Gwarantowane. Ceny Umiarowane.

56 TWENTY SECOND STR. PITTSBURG, PA.

Hotel Kulbacki,

4839 Butler Str. Wyborne Piwa, Wódki i Wina. Obiady i przekąski w kaszej porze. Wyborne cygara.

HILL TOP Brewing Co.

Brewers & Bottlers PIWO, ALE I PORTER. ORA TELEFONY, HILL 216

MT. OLIVER, PA.

Chas. Brosky, Polski Hotel.

2734 PENN AVE. Pittsburg, Pa. Importowane i krajone wina, wódki, likiery, brandy, cygara itd. Zawsze świeża Lagrove Pivo.

Franciszek Rafalski, Nowy Polski Salun.

3046 PENN AVE., PITTSBURG, PA. Dobre napoje: Piwa, Wódki i Wina. Smacne przekąski i dobre cygara. Pełniejcie swojej!

Hotel Merkle

Chas. Merkle, właśc. Najlepsze Piwa, Wina, Wódki i Likier. Najsmacniejsze przekąski. P. & A. TELEFON 717 MAIN. 1521 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

FOUR-FOLD LINIMENT

Najlepszy lek i smarowanie na wyleczenie: Reumatyzmu, Neuralgii, Bólu w krzyżu, Bólu w muszkułach, Wywichnięć i stłuczeń, oraz Bólu na dołyżku i w piersiach. LEK NAJPEWNIJSZY, na gruzyłość i opuchnięcie. Dobre flaszki tylko 25c. Dostawca mezo w Aptkach.

HOTEL POD BIAŁYM ORŁEM

M. Wincorowski, właśc. 608 Dickson Str. Homestead, Pa.

Jan Ratajczyk, SALUN I RESTAURACYA.

1319 PENN AVE., PITTSBURG, PA. Posiada najwspanialsze Wina i Likier importowane i krajowe. Ciągłe przekąski, wyborna obiady. Ulega szrenaka.

R. W. RAMSDEN, PLUMBER.

Wyrabia pompy i tem podobne narzędzia, szkląda rury wodociągowe i gazowe. 1900 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

FOR GODNESS'S SAKE EAT Mother's Bread

WARD-MACKAY BAKERIES.

Franciszek Rafalski, Nowy Polski Salun. 3046 PENN AVE., PITTSBURG, PA. Dobre napoje: Piwa, Wódki i Wina. Smacne przekąski i dobre cygara. Pełniejcie swojej!

WIELKI ROK

Powleść z niedalekiej przyszłości.

NAPISZE

WŁODZIMIERZ ŁUSKINA.

(Ciąg dalszy).

— Mój Boże! powtarzano, mój Boże! Ale wy może wjdziecie i znowu nas tamtych oddacie...
 — Oho! powiadał żołnierz — kaj ta, psia krew! Jakoś raz wleźli, to już nie puściewa. Aż, awaj... chyba dalej pojdzie, a już nazad, to nijak... Vorwaerts, to vorwaerts.. Tam nasze kanony i regimenty, mówili z dumą, wskazując na wzgórze, szafce będziewa sypać, z Krakowa, słycać, wielkie kanony przyjdą, nie boje się ta... kończyli protekcyjonalnie.

Bessenna noc przeszła Sandomierzanom. Na drugi dzień rosyjski naczelnik powiatu i cała groza rosyjskiego aparatu administracyjnego, i żandarmerii i objezdyczki snem ciężkim tylko wydawała się ludności.

A na wzgórzach zakpiła praca, pod kierunkiem pionierów rosyjskich, ludność okoliczna ochotczo rzuciła się także do pracy, wozy z rekwizycji dobrowolnych wozowały materiały, drzewo, kamienie, faszyny. Korpus VI. węgierski z Koszyc gromadził się szybko, maszerując na Zawichost i Opatów, a po tygodniu na usypiane forty polowe zaczęto zataczać ciężkie działa, przybyłe z fortecy krakowskiej, i stanął zarys potężnego oszańcowanego obozu na obu brzegach Wisły, połączonych dwoma mostami.

Forteca sandomierska stanęła.
 W Krakowie na zamku trzepocze się w wietrze majowym duża czarno-złota chorągiew, luchy dwadzieścia jeden wystrzałów działowych i zlewa się z głosem poważnym Zygmunta, co dzwonił jeszcze zwycięzcom pod Obertyna.

W ulicach tłumy, dzień piękny, wyrazy świąteczne.
 Z okien zaczynają się zwieszać chorągwie czerwono-białe i niebiesko-białe, dywany, makaty, festony.
 W pełnych mundurach dowódcy i wyżsi urzędnicy administracji, sądu, przedstawiciele władz autonomicznych i szkolnych słuchają Te Deum laudamus w katedrze wawelskiej.

Sandomierz zdobyty — słyszałeś... Sandomierz zdobyty, chodź, czytaj... Moskale mają trzy tysiące zabitych i rannych, dwa tysiące jeńców, zabrano działa... chorągwie... jest za co Pana Boga podziękować... Patrz, na murach drukowane plakaty...

— „W nocy przedwczoraj — ogłaszał biuletyn — dywizja nasza złożona ze wszystkich trzech broni uskuteczniła spokojnie przewagę przez Wisłę pod Tarnebrzegiem. Nazajutrz znaczne siły nieprzyjacielskie, w ilości trudnej na razie do sprawdzenia, zastąpiły nam drogę i groziły udaremieniem ruchu. Jak się później okazało, były to znaczne siły z XIV nieprzyjacielskiego korpusu, poparte oddziałami z fortecy iwangrodzkiej ale przybycie naszej brygady piechoty i dywizyonu artylerji z VI naszego korpusu z Koszyc, przyczyniło się do odniesienia zwycięstwa.

„Nieprzyjacieli stracił 3000 zabitych i rannych, a dwa tysiące jeńców, jedenaście dział i trzy chorągwie. Straty nasze stosunkowo nieznaczne. Sandomierz zajęty.

W Krakowie uroczystość.
 W rynku głównym muzyka wojskowa gra, „Gott erhalte“, hymn państwowy Hajdna i Potpourri pieśni polskich patriotycznych. Lud wita z zapalem przechodzący oddział żołnierzy w paradzie z zielonymi gałkami na kaskach. Zwycięstwo nad Moskalami, czy to nie złudzenie, czy ta siła, majaca urok niezwyciężoności, rzeczywiście ustąpić mogła!

Publiczność klaszcze na nutę marsza Dąbrowskiego. Przewodzący polityczni mądry koteryjki podają sobie ręce, rozmawiają na ulicy, powągi gestykulują.

— A co! ja zawsze mówiłem, że przyjdzie kruska na Matyska — mówił poważny dygnitarz.

— Ah! już to pan radca ma głowę nie lada i zaraz wszystko skombinuje, podchlebia nabożnie jego podwładny, nie wspominając o wczorajszym, wprost przeciwnym zdaniu pana radcy i zamiarze wyjazdu z Krakowa.

— Tak, tak, mam dar, mam dar... potwierdza dygnitarz, kiwając łaskawie głową podwładnemu — nie wątpię ani na chwilę.

W szynkach pełno, ludek politykuje.
 — A to ci panie tego... dali... ha, ha, ha! Austrjaczki, brawo, dalibóg brawo!... A to ci dopiero tym burkom skórkę strzepali... Panie! proszę trzy jarząbki i jedną kminówkę!

Afisz teatralny ogłasza uroczyste przedstawienie „Kościusko pod Raclawicami“ pierwszego aktu „Konfederatów Barskich“ i drugiego „Krakowiaków i Górali“.

Nadzwyczajne wydania dzienników zawierają bombastyczny opis bitwy: „Nasz dzielny bataljon, zagrany słowami ukochanego dowódcy, rozbija i goni nieprzyjaciela i przy dźwiękach muzyki wchodzi do miasta... etc... a w końcu podaje się rozstawionym literami wiadomość, że grono patriotów z wyższych sfer Krakowa wydaje wieczorem patriotyczną uroczystość z towarzyszeniem sztucznych ogni, wpisowe wynosi tylko 6 koron, i „wzywa się wszystkich dobrze myślących do tej duchowej, patriotycznej uczty, a na drugi dzień w jej obszernym opisie w dziennikach stoi, że wszyscy licnie zgromadzeni, — szeregami wzniosłych toastów z manifestowali swoją łączność z monarchją, że znani w szerokich kołach mecenasy, doktor, radca miejski, hr. X. i redaktor Y., wypowiedzieli ciepłe toasty do znakomitych społeczników, że zebrano na rannych 5 koron i 20 halerów i że ten hojny dar dziennik składa im „staropolskie Bóg zapłać“, w końcu, że ciepła i serdeczna pogawędka przeciągnęła się do późna w noc, że król kurkowy i kilku dygnitarzy było obnoszonych koło stołu, że szereg toastów, z których jeden bardzo arcyście ułożony wierszem, wspominał o victorii Sobieskiego pod Wiedniem i o pokrewieństwie Jagiellonów z Habsburgami, z nawiananiem do dzisiaj-szych wypadków, został zakończony „staropolskim kochającym się“, a zgromadzenie opuściło lokal w podniosłym nastroju, i

że inicjatorowi tego zgromadzenia, szanownemu radcy Y., należy się prawdziwa wdzięczność za tę myśl obywatelską.

Kraków tryumfował.
 A tymczasem w prostej linii od niego na północ w kierunku Miechowa na Kielce, w ślad za brygadą jazdy przeciw gromadzącym się siłom części korpusów rosyjskich XV i V. z Warszawy, wychodził przybyły korpus czeski IX z Josefstadtu i dywizja I., I korpus z Krakowa, ze 144 działami — dla zajęcia Kielc i Częstochowy, a pod Sandomierzem budowano dzieła i noc popiesznie wielkie polowe oddzielne forty dla stworzenia wielkiego oszańcowanego obozu, który w połączeniu z fortcami Krakowa i Przemyśla, stworzył potężny tójkał, bezpieczny od zamachów z północy, tworzący trudną do przełamania obronę Galicji zachodniej na linii Wisły i Sanu, broniących ofensywnie przez korpusy krakowsko-szląski, czeski i VI korpus węgierski z dwiema samodzielnymi dywizjami jazdy, bataljonami landweyru i formacjami popolitego ruszenia.

Odąd tyły armji głównej w Galicji wschodniej zostały za zabezpieczone, a jej niewygodne, równoległe do granicy, a więc na atak nieprzyjaciela wystawione linje komunikacyjne z Czechami i Wiedniem przez Przemyśl i Kraków, znalazły podstawę obrony.

Wierzchołek trójkąta utworzonego przez ujście Sanu do Wisły, był zawsze ważnym, strategicznym punktem ze względu na teatr wojny w części kraju polskiego, noszącej dziś nazwę Galicja.

Tędy przed wiekami przechodził szlak mongolskiego najazdu, tu pod Zawichostem był punkt rozstrzygającego starcia się z Rosją, ztąd zaczął wywalczać przeciwko Czechom swoje polskie dziedzictwo Łokietek, tu w widłach Sanu i Wisły zamknięte były bitwy sily Gustawa Adolfa i tu on forswał przeprawę, wydostając się z ciężkiej matni, tu zresztą po raz ostatni w r. 1809 wojsko polskie pod dowództwem generała Sokolnickiego, zajęło broniony przez wojsko austrjackie Sandomierz po gwałtownym szturmie w dniu 18 maja, a utraciło go 18 czerwca.

W ogóle kampanja r. 1809 była jedyną, jaką w tej prowincji prowadziła Austrja, a prowadziła ją tylko jednym czterdziestotysięcznym korpusem arcyksięcia Ferdynanda, w pierwszej chwili przeciw 17.000 siłom armji księstwa Warszawskiego pod dowództwem bohaterskiego księcia Józefa.

Przegrała ją i straciła 20.000 ludzi. Dwudziestotysięczna rezerwa rekrutów galicyjskich stopniała sama pod techniem patriotycznego uczucia.

Kiedy w pierwszej bitwie pod Raszynem w dn. 18 kwietnia, 8000 siły księcia Józefa w połączeniu z 3000 saskiego wojska wytrzymały po bohateru żołnierski atak 33.000 sił arcyksięcia Ferdynanda, i pomimo całodzienniej walki utrzymały za sobą plac boju, to po wejściu księcia Józefa do Krakowa w d. 15 lipca i zajęciu Galicji wschodniej, siły polskie wzrosły do 62.000 ludzi, a siły arcyksięcia stopniały do 20.000.

Wprawdzie jednocześnie toczyła Austrja wielką wojnę z kolosem Zachodu, rozstrzygającą się na polach Ratysbony, Esslingen i Wagram, że dla niej było to tylko epizod wojenny nie mniej przecież dla oręza polskiego chlubny, a dla narodu korzystny.

Granice cesarstwa austrjackiego odsunęły się od Pilicy do Wisły, a od Grochowa o pół mili od Pragi, gdzie były komory celne graniczne, i od Sierocka nad Bagiem do dzisiejszych granic do Wisły i Sanu.

Tu na tych polach Raszyna, Grochowa, Góry Kalwarji, w szturmach Sandomierza i Zamcościa, urodziło się do przyszłego Królestwa Polskie, które narodowi zostawiło reformy, przemysł i zwiędle, ale cenne i drogie wawrzyny Stoczka, Grochowa i Demby Wielkiej.

A teraz nie korpus, ale całe siły monarchji wystąpiły tu na tym terenie, a stary Sandomierz odetchnął znowu drżąc tradycją boju.

IV.

„Tajemnica zwycięstwa w nogach“, wyrzekł największy militarny genjusz nowożytnego świata. Masa rozstrzyga. Nie ta masa, która znajduje się na danym teatrze wojny, ale ta, która zgromadzona jest na placu boju, np. bitwa pod Custozzą w r. 1866.

Otóż sztuka wojenna ma za cel zgromadzenie jak największej ilości żołnierza w jak najkrótszym czasie, na danym, dobrane obranym punkcie.

Rozstrzygnięcie tego zdania stanowi wodza.

Kierunek, w którym ma być zadany nieprzyjacielowi cios stanowiący, tj. linja operacyjna, zabezpieczenie własnej drogi odwrotu w razie niepowodzenia, i utrzymanie swojej linji komunikacyjnej, tj. łączności z punktami, z których armja czerpie swoje zapasy żywności, umundurowania, amunicji, zkad dopełnia swoje szeregi, gdzie ma swoje szpitale, fortece, tj. ze swoją podstawą działań, i groźenie jednoczesne linjom komunikacyjnym nieprzyjaciela, są zadaniem wyższej, twórczej części nauki wojskowej — strategji. Nauczyć się tego nie można tak, jak nie można nauczyć się napisać tragedji Shakespeara lub Sofoklesa.

Przeniesienie armji własne przed oblicza nieprzyjaciela, lub na jego punkt słaby, i bój na stanowczym punkcie, jest zadaniem taktyki.

Cechą genialnego wodza jest zmuszenie nieprzyjaciela do stosowania się do ruchów i planów własnych, to jest wzięcie inicjatywy działań, co osiąga się zwykle za pomocą skrytości i bystrości, do czego niezbędny jest stanowczość i zdecydowanie.

Sztuka wojskowa jest trudniejszą od każdej innej, bo ma do czynienia z żywiołami żywymi, trudnemi do zarządzania, z których siłą i wytrzymałością wódz na każdym kroku musi się rechowac, których skarb moralny i podniesienie ducha jest nieuchwytnym; a pierwszorzędnym czynnikiem, od których częstokroć zwycięstwo zależy, i pierwszą cechą wielkiego wodza jest utrzymanie ducha żołnierzy, do czego niezbędnym jest przede wszystkim zaspokojenie wszystkich jego potrzeb i wpojenie przekonania o jego wyższości nad nieprzyjacielem.

„Wódz, powiada Napoleon, pod względem umiejętności i charakteru powinien przedstawiać kwadrat — w przeciwnym razie albo on nie będzie w stanie ułożyć dobrego planu, albo nie będzie miał siły ducha do wprowadzenia go w wykonanie.“

(Ciąg dalszy nastąpi).

M. POSŁUSZNY,
WŁAŚCICIEL
SALONU
i **RESTAURACYI.**

Wyśmienite obiady i przekąski w każdym czasie.
 Najwyborniejsze trunki jako: Piwa, Wódki, Wina i Likier w mieście.
 Uług prawdziwa Polska.

Ja chodzę jesé i pid do Posłusznego.   A ja nie.
 2009 PENN AVE.
P. & A. TEL. 1726 MAIN.
PITTSBURG, PA.

SEVERY LEKARSTWA.

Severy Balsam   **Severy Olej św. Gotharda**

NA PŁUCA

niezawodzący środek na kaszle, zaziębienia, chrypki, bronchitis, zapalenie płuc, influenze, krap, ból w gardle i wszelkie inne dotęgliwości płucne. Cena 25 i 50 ct.

SEVERY CZYŚCICIEL KRWI

ulecza wszelkie choroby krwi i skóry, szkarfoty, wrzody, róże, krosty ciękie, zwikszone gruczoły i wszelkie weneryczne choroby. Cena \$1.00.

Severy Balsam Życia   **Severy Lekarstwo na nerki i wątrobę**

reguluje trawienie, pomaga apetyt, zwalcza zatwardzenie, ból głowy i wszelkie osłabienia. Szczególnie skuteczny dla sędziwych i słabowitych. Cena 75 ct.

Pomaga zdrową działalność tychże organów, leczy konstypację, krwawe mokrozenie, kamieni, bolesne mokrozenie, choroby Brighta, żółtaczkę i katar pęcherza. Cena 75 ct. i \$1.25.

W. F. SEVERA CEDAR RAPIDS, IOWA.

CHOROBY MEŃCZYŹN. Nie ma prawie i jednego dnia, żeby nie zjawił się u mnie taki o parady, który mógłby być o wiele gździej wyleczony, gdyby zaraz z początku do mnie się był udał a nie do innych. Powołem tego była z pewnością mniejszeń oś tego, który najpierw podjął się leczenia tego chorego. A zatem każdy, kto cierpi na choroby właściwe mężczyznom, kto zawiódł się w loczeniu u innych, ten niechaj przychodzi do mojego biura i rozmówi się ze mną. Ja ma wyłamać mój SYSTEM LE-CZENIA, który wynalazłem i wydoskonaliłem przez zażmowanie się przez całe życie moją chorobą w bardzo mędrzym. Egzaminy i uzdźwa dorada BEZPŁATNIE. Jeśli i przekonasz się, że nie możesz być wyleczony, uznajmój ci to szczerze. Jeśli zaś uznasz, że możesz być wyleczony, wtedy daj mi piśmienne porzeczzenie, że albo cię wyleczę, albo ci zwrode pieniędzy. Za lek i nie żądany zapłaty, bo ta wopisana jest w ogólny koszt leczenia.

Nabrzmienie zyli   **Wrzody**
 wyczone trwale bez krajania lub wistaru. Bez bólu i bez straty czasu.
 choby i najstarsze obsuszce odrazu.

Zatrucie krwi,   **Reumatyzm**
 wylencze na zawsze bez użycia merkurjuszu lub potażu.
 we wszelkich jego formach leczę na stałe moim systemem loczenia.

Struktura   **Pęcherza i Nerok**
 bez rozszerzania, bez krajania i bez bólu.
 choroby usypią od razu pod moim systemem loczenia. Skutek znaczący.

Hydrocele   **Schorzwałym**
 i apuchnicia leczę bez odrazu.
 osłodziłm ciała przywracam zdrowie i siłę.

Cezema erysipelas, krosty i wszelkie wyrzuty skórne leczę na zawsze. Uplwy które skracają życie umiem wyleczyć na stałe w ciągu 10 do 15 dni. Rupture i ugryziony, niewiastki i dzieci mogą wyleczyć w 10 do 30 dniach, bez krajan i bez straty czasu. Strate sił życiowych przywracam moim systemem do pierwotnego stopnia. Ropienie z powodu różnicy choroób sekretarych powstrzymam w 3ch do pięciu dniach.

Jeżeli nie możecie przyśce osłobici, to piszcie do mnie. Listy wasze zachowamy w sekrecie. Odpowiedzi nasze wysyłamy w zwykłych kopertach. Do listu waszego dołączcie z cenową marką na odpowiedź.

Godziny ofisowe od 9ej rano do 9ej wiecz. W niedzieli od 9 rano do 4.

KONSULTACYA I DORADA BEZPŁATNA.
R. H. M. MACKENZIE M. D., 626 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

Baczność Chorzy!

Nie nie jest za dobrem, aby zyskać **Zdrowie!**

Pamiętajcie że spędził wiele lat na sporządzaniu lekarstw i studjowaniu medycyny w starym kraju i wyleczyłem bardzo wielu pacjentów skutecznie, oo wielu wyleczonych poświadczyć może.

Jestem dobrze przygotowany do obsłużenia was w chorobie i mam wszelkie potrzebne medycyny i instrumenta. Mam doskonały aparat „X-Ray Electric Machine“, za pomocą którego mogą zobaczyć i zezgaminować wnętrze ciała.

Mam lekarstwa z wszystkich części świata i leczę wszelkie choroby. W każdej chorobie udajecie się do mnie. Mówię po polsku, rusku, niemiecku.

Dr. H. FINKELPEARL,
1906 FIFTH AVE., Pittsburg, Pa.

Nowina dla Chorych w Pittsburgu.

Czytajcie uważnie!!!

Czy wiecie, że w Pittsburgu jest mówiący po polsku, w starym kraju dyplomowany lekarz? — Lekarzem tym jest Doktor S. Goldman, 406 Grant Str., Pittsburg, Pa.

Doktor Goldman jest lekarzem mówiący po polsku, stydyował medycynę w klinice we Wiedniu, majęcej światową sławę i tamże Dyplom wasech nauk lekarskich otrzymał.

Doktor Goldman posiada długiolatnią praktykę lekarską tak w Europie, jakoteż w Ameryce. Doktor Goldman był również lekarzem wojskowym w austrjackiej armji. On leczy wszelkie ulocalne choroby z najlepszym skutkiem i w najkrótszym czasie — a nie robi żadnego kłopotu. Jeśli zobaczy, że choroba wasza jest nieuleczalna, powie Wam to otwarcie — i nie będzie wam czynił nieprawdziwych przyszeceń i nie będzie ścigał od was pieniędzy, ponieważ jego jest hasło, że Prawda a Uczciwość trwa najdłużej. — Tysiące chorych, którzy się do niego z zaufaniem udali, może to poświadczyć.

Specjalnością Dra Goldmana jest szybkie i pewne wyleczenie wszelkich tajnych słabości i chorób skórných, z wszelką dyskreccją — z mierną ceną, a bez przerw w zajęciach zawodowych. Chorzy, którzy do niego osobiście udad się nie mogą — niech piśią do niego po polsku. Dr. Goldman posiada w swoim ofisie także chemiczne laboratorium, w którym znajdują się wszelkie krajowe medykamenty — a może przede osiągnąć najlepsze rezultaty.

Nie dajcie się przo do zwabid szumnemi a nie prawdziwemi ogłoszami, — a jeżeli jesteście chorzy udajcie się z zaufaniem do usciswego a zdolnego lekarza:

Dr. S. Goldmana,
406 GRANT ST., Pittsburg, Pa.
 Godziny urzędowe: 9—12 przed poł. 1—6:30 po południu. W niedzielię od 9—12 przed południem.

ŻADAJCIE

WAINWRIGHT
IRON CITY
PHOENIX LUB
KEYSTONE

a dostaniecie zadawalnąjęć sakiąję

ALE LUB PORTER.

THE PITTSBURGH BREWING CO.

zatrudnia tylko najmiejjszych piwowarów.   Tylko najlepszego gatunku chmiel używamy.

KTO CHCE W KRÓTKIM CZASIE ZUPEŁNIE WYLECZONYM BYĆ

Jeżeli ktokolwiek chorym jest, to mu tylko tę jedną radę udzielić możemy a to jest ta, aby się natychmiast do Pana doktora E. G. DRAKE udał. Doktor ten jest dyrektorem Stowarzyszenia lekarskiego **NATIONAL MEDICAL ASSOCIATION**, również i lekarzem Uniwersytetu New Yorkskiego i w Pensylwanii; a w swojej 31 letniej praktyce dokazał on że niema żadnej słabości którąby on wyleczyć w stanie niebył. Zeby słabość niewiedzieć jak zastarała, niebezpieczną, i zaniedbana była, tak u mężczyzny jak i u kobiet i dzieci, on natychmiast pomoże.

Każdy który wyleczonym zostać może, dostanie piśmienne zarczenie i spokojnym być może że w krótkim czasie wyzdrowieje, co uodownie niżj umieszczone listy. Z tej przyczyny więc możemy każdemu radzić, aby do pana doktora Drakego tylko jeden list, napisal, w którym dokładnie słabość swoją opisuje, a natychmiast obryma odpowiedź, czy wyleczonym być może lub nie. Listy prosimy na niżj podaną adresę posyłać.

On każdy otrzymany list przegłada i bada ze specjalistą dla tej choroby, albowiem jest to rzeczą całkiem niemożliwą ażeby jedna osoba, w stanie była wszystkie słabości natychmiast leczyć i poznać. Niema żadnego doktora ani profesora któryby w stanie był SAM każdą słabość z opisu natychmiast poznać i takąw leczyć.

Ze Pan doktor DRAKE w stanie jest wszystkie choroby leczyć i że jeszcze zawsze chorym pomogł, to mogą każdemu niżj podani pacjenci poświadczyć.

Dla braku miejsca umieszczamy poniżej tylko dwa listy:

Szanowny Panie Doktorze,
 Johnstown, Pa., dn. 18. Czerwa 1903.

Każdemu może radzić, który tylko na jakakolwiek chorobe cierpi, aby się natychmiast do Pana udał. Wieleto cierpiam na katar w głowie i okropne bóleci a zatem doktor niebył w stanie mi pomoc udzielić. Po użyciu Panskich lekarstw nie odczykałem mojego poprzednie zdrowie i sace Pana porozeczanie dziękuję. Tak w starym kraju jak i ta być Pana Konsularia każdemu polecam. Z szętkim szacunkiem.
 A. SLAWA — 101 E. Ave., Johnstown, Pa.

Szanowny Panie Drake,
 Dziękuję Panu Konsulerowi serdecznie za wyratowanie me. Nikt nie był w stanie wyleczyć mojej choroby. Wieleto cierpiam na katar w głowie i okropne bóleci a zatem doktor niebył w stanie mi pomoc udzielić. Po użyciu Panskich lekarstw nie odczykałem mojego poprzednie zdrowie i sace Pana porozeczanie dziękuję. Tak w starym kraju jak i ta być Pana Konsularia każdemu polecam. Z szętkim szacunkiem.
 PAUL MEZYCKI,
 12 1/2 So. Silverville, Pa.

Kto więc chorym jest, ten powinien się natychmiast udać do Pana doktora Drakego a nie tracić daremnie czasu i pieniędzy.

Urzędowe godziny w dzień powszedni od 10 rano do 5 p.p. w niedzielię i święta od 10 rano do 1 p.p.

Listy prosimy tak adresować

Dr. E. G. DRAKE
National Medical Association.
 34 WEST 26 ST., NEW YORK.

Pasy, etc.

Pasy, Elastyczne pończochy, bandaże, Podtrzymywacze na różne niemości. Sztuczne Nogi i Ręce. Wszelki towar gwarantowany.

National Artificial Limb & Brace Mfg. Co.
 309 Smithfield Str.,
PITTSBURG, PA.

naprzeciw poczty.

Zapisujcie Wielkopolanina.

Baśni Ludowe.

BIEDA.

(Ciąg dalszy.)

Na wspomnienie żony i dzieci Szymon oddał swój smak biedzie, która jak szwierz zaryła, choćwie kość obrabiać poczęła, a ujrawszy wewnątrz czyli w rurze dosyć tłustości włożyła w nią chudą jedną rękę drugą, nareszcie głowę, a przez subtelną miękkość powietrza ciała, większą część na wet wpakowała korpusu, nogi tylko do suchych badyli podobne wyglądały, gdy Szymonowi przyszedł do głowy koncept nie lada, pozbycia się tak przywiązanej do niego jeźmości.

Obejrzał się do koła i w sam raz spostrzegł stósowny kawałek drzewa, takowy podniósł nożem który przy sobie nosił, naprędcie zastrugał, a skoro bieda coraz z większym apetytem tłustość wylizywać zaczął, z latwością cienkie jej nożki do rury wciśnięty czempredziej przygotowanym kolkiem otwór zabił i mocno zaszpointował.

Tak zabita bieda w końcu do rzeki, nad której brzegiem działała się ta scena, wrzucił.

Po takiej zemście na harwie, co była przyczyną zniszczenia jego dobytków, nie czuł Szymon najmniejszej zgrzyoty sumienia, szedł do domu z wesołą twarzą, z rozjaśnionym licem, gdy wieść przechodziła, dawni znajomi uprzejmie z nim się witali, a kilka z tych do karczmy go zaprosiwszy, o rozmaite roboty gospodarze i spekulacye z nim się umawiali i jako pocziwego człowieka do spółnego handlu bydła, Szymona przypuściwszy, na dotrzymanie przy świadkach umowy, na zaczęcie znaczną kwotę omenął wylizyli.

Upojony nie tak trunkiem bo był wstrzemięśliwy, jak rozkoszą, spieszył dobry Szymon do żony i dzieci, z pełną kieszenią, aby podzielić z nimi rozkosz swoją; przybywszy zaś do izby naprzód na kolanach w gronie swych dzieci złożył Stwórcy podziękowanie, a potem wszystko im opowiedział.

Zdumiał się także nie mało, gdy żona również dobre nowiny opowiadać mu zaczęła:

„Idąc, — rzekła — krowe doić, zastałam już ją po ocieleciu, a wracając, aby pokazać małego byczka dzieciom, ujrzałam wchodzącego starostę z naszym Józkiem, którego do chrztu trzymał, — uderzyła go okropnie nasza nędza, pytał się o ciebie i nasze nieszczęście, a wyjąwszy dwadzieścia złotych dukatów, do ich przyjęcia konieczne mię zmusił i przyrzekł nam w gospodarce i we wszystkim popomóc.”

Przez takowe i tem podobne pomyślności, Szymon w krótkim czasie doszedł do tego, że sobie wystawił porządny dom, przy nim założył ogród, kupił znaczny kawał pola, łąki, konie i bydło.

Szymon stawia się na nowo z biedaka zamożnym gospodarzem, jednej niedzieli porządnie ubranym, wychodząc z kościoła spotkał się z bratem swoim, ten mile go przywitawszy zaprosił do oberży, a przy dobrem śniadaniu, wstąpiła się między nimi gawędka (której Hilary był powodem) o rozmaitych sposobach zrobienia majątku.

Szymon długo milczał, lub mało co odpowiadał, ale kiedy Hilary nawiasowo rzucił na niego podejrzenie, nie mógł wytrzymać dłużej i aby przekonać Hilarego o swej uczciwości, począwszy od owej kości, którą na zaręczynach jego córki został obdarowany, wszystko mu wiernie opowiedział.

Hilary po rozejściu się z bratem dręczony zazdrością, szukał w myślach sposobu któryby szczęście Szymona mógł nadwagęć, szedł i myślał i wyniósł, będąc zaszpointowaną z wody wydobyć i z tak ciężkiego ułownić więzienia.

Ruszył więc czempredziej do miejsca przez brata wskazanego, a na dnę rzeki znalazłszy w istocie drzewem kość zabita, przekonyany był o rzetelnosci Szymona.

Na ten widok uniesiony radością, silną dłonią szpunt drewniany z kości wyrwał, a bieda jak z procy wyskoczywszy ścisiskając Hilarego, z rozczuleniem zawołał:

— O mój wybawco! Dobry mój przyjacielu, już cię też ni gdy nie opuścę, śmierć tylko twoja ze mną cię rozłączy.

Niewiele Hilary zważał na tę mowę biedy, lecz powróciłszy do domu dokładnie ją zrozumiał, na pierwszy bowiem wstęp dowiedział się, że pies wściekły najlepiej było pokaleczyć, później, że wysłany furmanką parobek z kofimi i towarami uciekł.

W kilka dni pozar zniszczył domostwo i pełną zboża stodołę a wkrótce przyszedł do tego, że nie miał prócz żony i siedmiorga dzieci.

Takiej przeczec nędzy, jaką brat jego przeżył nie cierpiał, bo Szymon wziął go do swego domu. Ręką dobroczynną okrywał jego dzieci, wspierał żonę i co tylko mógł dopomagał, ale wszystko na nic się nie zdało. Hilary podźwiagnął się nie mógł gdyż bieda ciągle go szczerze ścisiskała.

TOMIŁA.

Między borami stał piękny dwór; we dworze mieszkali państwo, dziedzice obszernych włości a mieli trzy wdzięczne córki.

Prócz włości, wód i boru, mieli państwo brylanty, srebro i złoto.

Niejeden z młokosów dzielnych, z urodzenia i wiana w okolicy słynący, skoro ujrzał dziewczę z pięknego dworu co stał wśród boru, rozrzucony miłością wdychał daremnie. — Państwo z pięknego dworu, czekali książąt dla wdzięcznych córek; cóż u nich znaczyły z okolic młodzian, choć męzny w boju, na łowach z okiem sokola, a przy tkliwej dziewczycy z jękiem synogarlicy, oż taki młodzian? dzieciuch wśród boru, nie zna wykwiutu, ni miast huczęcych, ni ubiorów niemieckich, ni francuzkich błyskotek.

Jeden taki młodzieniec z okolic dworu, kiedy ujrzał Tomiłę, najmłodszą z trzech wdzięcznych córek, zanęcał w borach krwawy ból, porzucił rozkosz gonitwy i swych przyjaciół grono — wolniej wierząc tętni w kniei, swobodnie wysmukała sarna

bajala w gąszoży parowu, bo róg myśliwski ucichł Rusława, a jego strzelba rdzewiała

Hoża Tomiła z pięknego dworu, jedna z trzech wdzięcznych córek, kiedy ujrzała Rusława, serce jej dotąd spokojne z cicha zadrdzało i wzrok spuściła; a kiedy Rusław silną swą dłoń, snieżną uchwycił z lekka jej dłoń, usta jej wiernie wyrzekły, bo Rusław przysiągł wielbić ją wiecznie.

Od tego czasu wdzięczna Tomiła z krążanku pięknego dworu, w błękit zrenicą śledziła kroki kochanka, kiedy wychodził z boru; a jego zwykłą drożyną, była drożyna ciemnego boru, pod mury pięknego dworu.

Państwo z pięknego dworu, czekali książąt dla wdzięcznych córek, a Rusław nie był książęciem. — Rusław był synem Rusława, z okolic dworu sąsiada.

W pięknym dworze w jednym pawilonie, była stara komnata, w której helmy, pancerze, tarcze, szable i miecze, na wieczną pamiątkę sławy przadziadów państwa ze dworu złożono.

Ale w starej komnacie duchy przadziadów często gościły, nie jeden mieszkaniec dworu, słyszał o tarzę szablę bręk. — A więc żaden z mieszkańców, nawet i podstarości nie zyczyl sobie wśród głuchej nocy odwiedzać szanownych gości.

Lecz, że miłość nie zna trwogi, Tomiła w oknie starej komnaty za żelazami kraty, nieraz i do północy na kochanka czekała.

— Rusławie, — rzekła raz do lubego, wyciągając dłoń do niego, za okno starej komnaty:

— Jutrze ze świtem spieszę a dwornym jedziem do miasta i nierychło wrócimy; — a może nim wrócimy Rusław zapomni Tomiłę.

— Rusław!.. — Tomiła pewno nie kocha Rusława, myśląc, że Rusław, zapomni Tomiłę — powiedział Rusław ko chance.

— Czy będziesz tęsknił? — Tomiła znowu rzekła.

— Nie, — mówi Rusław, a Tomiła zadrdzała i zamilkła. Rusław zaś mówił dalej:

— Rusław mówi to dla tego, ażeby Tomiła nie tęskniła bez niego, chociaż od niej nie widziany, koło pięknego dworu trawi noc bezsenne, błąka i wdycha i to jego nędzne pociesza serce, że go Tomiła słyszy, że choć za murem jest przy niej blisko.

Szczęśliwy inny kochanek w domu rodziców kochanki, wesoło wieczory spędzi, wszyscy go lubią, wszyscy mu radzi — a Rusław jak wykłety, w próg Tomiły rodziców nie może wstąpić, jak zbrodniarzowi w przybytek święty w bramę pięknego dworu biednemu wejść nie wolno!

(Ciąg dalszy nastąpi).

Mysli i zdania.

Jeżeliś Chory przyjdź do **Dr. C. Hill**

Prawda leży na dnie i o światło nie dba. Jedno jedynie słotce jest zdolne zasmid gwiazd miliony. Co zostało napisane sercem, nie powinno być odczytywane rozumem. D. bry humor jest psem ratunkowym na burliwie rozhuowanej falli. Miano filozofów często zyskuje ludzie zbyt głupi, aby ich srosu mieć! Głupie kobiety gorze są od głupich mężczyzn, gdyż więcej mówią. W ciągu jednej sekundy człowiek może skompromitować się na całe życie. Język kobiety tylko w jednym razie bywa otwarty — gdy go doktorowi pokazuje. Nawet raj nie będzie dla nas rajem, jeżeli nie potrafimy użytko wać tego, co nas otacza. Wszystko, do czego dążysz, wy daje się trudnym; wszystko, do czego dążą inni, wy daje się łatwym. Gdy się uda oczy szalony, naby wają go bohaterkami, a gdy z oby fiasco — i crowskim. Ot żyćciowa fi losofia!

Kłamstw milon na świecie — prawdziwa jedna. Coś zatem dziwnego, że ona biedaczka nie wstydzie się dążyć do niego.

Żona dla męża powinna być droższą od wszystkiego... Niestety, ubrania jej osęsto przewyższają ją w wartości.

Prawda, jak byś, tak jest nagła. Złoto kłamstwo ubiera się w oras to gustowniejsze stroje, aby tem żyłsiłszem cięszy się przyjęciem u ludzi.

Nieszczęście zawste praklinamy, a szczęście rzadko tylko błogosławimy.

Mędrzec, po godzinie skrościs, gotuje się na rok nieszczęścia.

Miłość jest potrzebą natury, przy jaż jest zbytek duszy.

Im brudniejszy interes, tem większy czysty zysk.

Nikt nie zna cię tak dobrze jak ten, kto ci schlebia.

Człowiek nie wie nigdy dobrze osego chce; natomiast wie doskonale osego nie chce.

Trzeba być na wskrosz matematykiem, żeby wierzyć, że dwa razy dwa będą zawsze cztercy.

Nie należy nadawać zbyt wesołej naszy miejscowości, gdzie spotkało nas nieszczęście; szczęście ucieka, a naswa zostaje.

Do osterdziesiątego roku życia imponują nam ludzie, później tylko ich dzieła.

Gdyby każdy, zamiesz wyimie wad innych, zaczął się śmiać z siebie, to powstałby jeden wielki — plac.

Ooobliwy to fakt, iż kto na przeg nienie choruje, często z głoda umiera.

Dr. C. Hill.
3325 PENN AVE.
PITTSBURG, PA.

JOZ. GRABOWSKI,
właściciel pierwszorzędnego
Salonu i Restauracji.
Pozosta najwybitniejsi Wina i Likiercy.
Ciepłe piwa i ciasto, Oliwy w każdej porze. Popularność swego.
2708 PENN AVENUE.

Polski Hotel,
A. MOLON, właściciel.
Wyborne trunki, piwa i likiercy. Wy śmienite przekąski każdego czasu.
2748 LIBERTY AVE.

Nie dajcie się rabować.
Przynoście recepty swoje do apteki J. W. Hobensack. Mamy kompletny zapas Leków Severy i wszelkich Patentowych medycyn i innych farmaceutycznych leków używanych w polskich rodzinach.

Mamy zawsze wielki zapas brylów nożów stołowych, szczyrzyków i wszelkich przedmiotów, sprzedawanych w aptekach pierwszcy klasy. Grzeszcy Polscy i Niemiecki kierk uszy Was uprzejmie. Dostaniecie oo żydatce.

J. W. HOBENSACK,
Rog 29ej Ulicy i Penn Ave.

A. ROBBINS.
FOTOGRAFISTA,
Mówi po Polsku.
Wykonuje piękne fotografie z grup i pojedynczych osób po żądanych cenach.

82 OHIO STR.
Nowy No. 205.
ALLEGHENY, PA.

Leonard Aronson Harry M. Aronson
Aronson & Aronson
praktycy w owymym i kryminalnym sądzie. Adwokat i Prawnik.
518-520 Fourth Ave.
Telefony: Bell 1199. P. & A 2298
Jedyny adwokat w mieście mówiący po polsku.

Szanowna Publiczności!

Przeszło 20 lat znamy jestem publiczności polskiej z pomyslnego leczenia moich pacjentów. Jestem już w podeszłym wieku, a w ciągu tych lat mojej praktyki doktorskiej tysiące ludzi wyzdrowiało z mojej porady. Ponieważ system ludzki jest bardzo skomplikowany, — przeto sztuka lekarska wymaga wielkiej świadomości i doświadczenia rzeczy. W całej tej sztuce lekarskiej posiadam długoletnią szkołę, na mocy której stałem się słynnym z tysiącznych różnych sposobów pomyslnego leczenia następujących chorób.

- Zapalenia nerek płuc, kiszek
- Katarów wszelkiej natury,
- Zapalenia gardła, żółdka
- Febry, dyftery,
- Reumatyzm,
- Chorób nerwowych,
- Serca, skaleceń,
- Zwichnięć, uszkodzeń
- lub zlamania kości,
- Chorób wenerycznych,
- Wrzodów,
- Zatrucia krwi itd.

Przedewszystkiem musicie zauważyć, że każdy symptom słabości należy natychmiast usunąć, ażeby zapobiedz poważniejszej chorobie, a ponieważ ciągle się zdarza, że zaszaby nie może otrzymać pomocy lekarskiej dla braku Doktora lub apteki, albo też to za dużo kosztuje, przeto napiszcie do mnie, określając stan waszej słabości a natychmiast wam posle radę listownie.

Każdy rok przeszły mojego życia zajęty był i jest obecnie doświadczeniami i badaniami ale mój szacunek powiększył się dlatego że przy niośtem dużo pomocy chorym i cierpiącym. To powodzenie jakim się cieszę, przypisuje tylko temu, że dzięki mej wiedzy i wysiłkom tysiące ludzi, **LECZYLIEM WYLECZYŁEM i PRZEDUŻYLIEM ICH ŻYCIE**, a ktore to powodzenie zjednalo mi wdzięczność cierpiącego narodu po wszystkie czasy.

Gdyście chorzy, to się martwicie i niemożecie być wesołymi; naten czas korzystajcie z mojej wiedzy i doświadczenia i napiszcie do mnie a ja wam odpiszę. Rada moja was do zdrowia dawnego przywróci. W zażczeniu przesyłam wam kopertę z moim adresem, którą użycie, gdy list do mnie piszecie.

Ponieważ reperacye ukończone zostały około naszego zakładu leczenia, położonego pod Nr. 140 W. 34 ulicy, przeto zawiadamiam szanowną publiczność że ofis nasz z pod Nr. 150 W. 34 ulicy przeniesiemy zupełnie pod Nr. 140 W. 34 ulicy, i odtąd we wszelkich godzinach ordynujemy pod tym adresem.

Z szacunkiem

Prof. Dr. E. C. Collins,
150 W. 34th St., New York, N. Y.

RUPTURA
u mężczyzn. 8-blet i dzieci wyleczona 30 d.

Słabosc Vericocole i Hydrocoole
leczyć w 10 do 30 dni z gwar.

Każdy kto pozna mój Elektro-Plastyczny sposób leczenia nru raptury przekonanie się musi, że to najskuteczniejszy sposób leczenia. Są to fakta a nie czasy słowa. Mogę wam pokazać listy i b zapoznać was z osobami, które wyleczył z najgorszych przypadków raptury. Niekto z nich mogł wam opowiedzieć, — że wcale nie wierzył, że mógł być wyleczony, a ja jednak ich wyleczyłem. Te są me osoby poświadczające, że wyleczyłem ich bez żadnego bólu. Mój sposób leczenia nie jest nietylko bezpieczny, gdy wieszcie krajanie i ojer cye są nietylko bezpieczne, a wszelkie pisy to tylko tortura. Niektoż ludzie dali się przesonać, że są w leczeniu raptury. Tymczasem jest to bledne przekonanie. Pasy tylko użyl raptury, ale jej nie leczą. Opłaci się skrotknie każdem u cierpiącemu na rapturę, — jeżeli przyjdzie do mnie na poradę bezpłatną i egzaminacyjną.

Choroby Mężczyzn.
VARICOOLE leczy bez krwawia lub operacyi. Pod moją metodę opuchnięcie znika bezpowrotnie, a siał i zdrowie są wrócone.

OBSTRUKCYA usunięta skutecznie bez oia i instrumentów. Moje leczenie jest bez bólu i nie przeszkadza wam w zwykłych zatrudnieniach.

UTRATA SIŁ Życiowych. Tę leczyć skutecznie i wracam stracone siły i męskość.

ZARAZNE ZAKAZENIE KRWI. To może być nabyte lub dziedziczne. Ja lecze je i jego skutki i komplikacye Wykorzeniem trucinaz zyskujemy i to bez pomocy merkurysu lub potażu.

SPOJALNE CHOROBY. Przynosząc ulgę w 24 godzinach, lecze radykalnie w 7 dniach.

CHOROBY NEREK. PECHERZA i t. p. lecze w bardzo krótkim czasie i stale.

Moja metoda **ELECTRO-OZONE TREATMENT** może być specjalnie polecana w wszelkich chorobach i nerwowych słabościach, — jak: Reumatyzm, Neurasthenia, i w chorobach skrótnych. **OZONE** jest najmocniejszym i niszczycielem zarazków.

EGZAMINACYJA PROMIENIAMI X-RAY ZA DARMO. Za pomoc tej egzaminacyjnej mogą poznać dokładnie co do krwi brakuje lub co ma za wiele.

HEMOROIDY i wszelkie podobne temu choroby lecze skutecznie w 10 do 30 dniach.

Bliżcy chorzy riedzą przyjdź osobliwie. Dalej mieszkać mogą przezroczmie się z mną i rozmawiać.

Warunki zapłaty przystępne i łatwe dla każdego. Dorada tymczasem darmo. Godziny ofisowe od tej rano do 5ej po południu i od 6 do 8:30 wieczorem. W niedziele od 10 rano do 3po południu.

DR. BRINTON ELECTRO MEDICAL OFFICES
2 piętro. 340 FIFTH AVE., przy Avenue teatrze. PITTSBURG.

PASY NA RUPTURE,
Podtrzymywacze do ramien. Elastyczne pończochy, Elektryczne pasy, Krukiewe, Szczudła wszelkie inne przyrządy pomocnicze na wszelkie ulności.

Sztuczne Nogi, Ręce, i t. p.

Robimy pasy na urząd (na obstatunek) na najgorszego rodzaju raptury.

Artificial Limb Mfg Company
408 SMITHFIELD STREET CZWARTE DRZWIOD POCZTY
DLA PACYENTEN JEST OSOBNADAMA DO OBSŁUGI.
PITTSBURG, PA.
P. & A. Telefon 833 Main.

LAURENCE DESZCZ,
PIERWSZY POLSKI WARSZTAT BLACHARSKO-PLUMBERSKI w Pittsburgu

Zakładanie rur kanałowych, zaprowadzanie wody, pokrywanie dachów blachą, malowanie itp. prace plumbersko-blacharskie wykonuje dokładnie i tanio.

348 Harmer St. 13 Ward, Pittsburg, Pa.
Cor. 16th & Roland St. South Side, Pittsburg, Pa.

Kazim. Grodzicki,
3109 DIXON STR. PITTSBURG, PA.
150 — 44 Str., Warsztat Blacharski.

Wykonuję wszelkie prace blacharskie, dachowe i malarskie, mo-we i reperacye. Oraz roboty miedziane, syntkowe, galwanizowane i t. p. Zakładam także elektryczne drzwonki.

New Kensington Browar
poleca Szan. Publiczności Polskiej dobre i przyjemne do picia

PIWO,
wyrabiane z prawdziwego i **CZYSTEGO CHMIELU.**

Browar ten jest niezależnym od wszelkich trustów a w nim także wielu Polaków mają swe akcye.

Pijcie piwo z Browaru New Kensington i popierajcie interesa, w których udział biorą Polacy, Browar ten znajduje się w

New Kensington Pa.

DOBRE ZDROWIE jest największym szczęściem.
DR. LUNG'S BALSAM MACICZNY jest f. laurem zdrowia.

IGNACY WOLFF,
Pierwszy Fabrykant Polskiej Tabaki do Żywanja.

Marka ochronna. Marka ochronna.

Wyleczona po trzyletniej chorobie.

Za łaskawym pozwoleniem Pani J. Korzeniewskiej, 98 Yantic Str. Norwich Conn. poniżej umieszczamy przysłany nam list, który prosiła o ogłoszenie dla wiadomości swoich chorobych siostr, w liście pisze jak następuje. Cierpiałam przez trzy lata na różne choroby. Miałam wstrząsenie macicy, ociężałość w nogach, bóle w lewym boku i krzyżu, bóle głowy, nieregularność i t. p. nie-wielką słabość. Leczyłam się wszędzie ale bez żadnego skutku, aż moja żona poradziła mi spróbować Dr. Lung's Balsamu Macicznego. Zużyłam wszystkiego parę tutek i teraz jestem tak zdrowa jak kiedykolwiek w mojem żyu z za co wam i waszemu przedsiwzięciu wyrażam dziekuję. Dr. Lung's Balsam Maciczny jest d. natchyca u miejscowych agentów albo wprost od właścicieli. Porada dla każdej kobiety darmo. Adres:

DR. LUNG, Medicine Co.,
56 FIFTH AVE. Chicago, Ills.
Potrzeba nam miejscowych agentów. Nasz agent zarządzający od 85 do 95 uliczinie. Piszcie po informacye.

IGNACY WOLFF,
394-98 Grandy Ave. Detroit, Mich.

Jako znawca tabaki do żywanja należał do sumienia, że to najlepsza tabaka w całej Ameryce. W. Radomski, podróznicy Agent "Gazety Polskiej".

Polski Hotel,
Wincenty Brzozowski, właśc. 2802 CARSON ST., South Side.

Najlepsze piwo, wódki i wina ma zawsze na składzie. Smaczne przekąski. Wyborne cygry. Grzeszna usługa.

O. ALEKSANDROWICZ,
POLSKO-LITWESKA FIEKARNIA.
Dostarcza pieczywa na wszelkie zabawy, jako to: Wesela, Chrzcziny, Pikniki i Bala. T. war świeży.

2731 PENN AVENUE.

Fotografie
Czyste, trwałe i błyszczące jak szkło wykonane według najnowszej metody roboty po najniższych cenach. Fotografowanie grup towarzyskich i dzieci moję specjalność.

K. G. CIESLAK,
2737 Penn Ave., PITTSBURG
Róg 14ej i Carson Ulicy, S. S.

Prof. J. M. BRUNDA Scientific Studio Specialist
York, 345 — 5th Ave. (Opp. Waldorf Astoria) New York, Łyżyma, fotograf. wyprawianie włośni i wszelki chorozy oczu, korzystajcie z pomocy najnowszey metody specjalizacyj. Adres: Prof. J. M. BRUNDA, New York, N. Y.

Piszcie do nas po bilety Ekursyjne, ktore sprzedajemy po pol ceny.
Zamożni Farmerzy!

Farmerzy w koloniach w Wisconsinie będą szczęśliwi, zdrowi i bogaci, jeżeli dostaną dobre farmy, dobre hypoteki, dobry inwentarz i dobre ceny. Wszystko to można znaleźć w koloniach Pułaski, Sobieski, Krakowie i Hofa Parku, gdzie już teraz mają kościoły i szkoły wybudowane. Obecnie rozpocznie się budowa dróg nowych, które będą przecinały zyczne okolice. W środku tych dróg zostały się nowa kolonia. Gdyby ludzie w miastach wiedzieli jak szczęśliwie farmerzy sobie żyją na naszym farmach, to z pewnością setki takowych by sprabdo swe property w mieście i by przybyli do nas. Jest dużo takich farmerów; którzy mają farmy w innych koloniach i radząby je tam sprzedać, aby się tylko mogli przenieść i z inwentarzem tutaj.

Mapy informacyjne przesyłamy wam darmo. Piszcie lub przyjdziecie do **J. J. HOF LAND CO. SOBIESKI, WISCONSIN.**

DR. J. KASZYNSKI,
Lekarz i chirurg. Leczy choroby Dziecięce, Kobiece i Męskie.
2801 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

Tel. P. & A. 160 Lawpeneo Wchód od 25ej ulicy, Bell 4096 Fisk. Ofis na 2giem piętrze.

Przepisuje okulary.

KOLONIA POLSKA W STANIE VIRGINIA.
Lepsze grunta niż gdziekolwiek indziej, pracy wiele; lepsza przyszłość. Urodzaje zawsze pewne. Klimat mamy przeduony i zdrowy. Na farmach można latem i zimą pracować; mrozów i upałów nigdy niema. Wiele Rodzin Polskich osiada się w naszej Kolonii, która tylko dwie mile od miasta West Point jest oddalony! Blisko są wielkie miasta, jako to: Washington, Baltimore, New York i Philadelphia. Dochodzą tam koleje i okręty i każdego dnia przychodzą i odchodzą. Każda farma ma pole i las, które można kupić z budynkami od 86 do 815 za akier na łatwe spłaty. Po dalsze informacye piszcie po polsku, lub przyjdziecie do:

JOHN JELINEK & CO.
1116 PINE AVENUE. BRADDOCK, PA.

PRAW NERWICZKICH
REUMATYZMOWI,
 Neuralgii, Zazębieniu, itd.
"KOTWICZNY"
PAIN EXPELLER.

Pracownicy tylko ochraniający markę "Kotwiczny"
 Jedno z licznych świadczeń lekarskich

New York 15 Litchfield St.
 Dr. Richter's "KOTWICZNY"
 PAIN EXPELLER może skutecznie polecić przeciwko Reumatyzmowi i Neuralgii.

25ct. i 50ct. u wszystkich aptekarzy lub u A. Richter & Co., 215 Pearl St., New York

ZŁOTYCH MEDALI
 36 medali

Wydany przez szanownych lekarzy, aptekarzy i czołowych doświadczonek, Duobrociastego, itd.

Z PITTSBURGA I OKOLIC.

Zwracamy uwagę Szanownych Czytelników, że Redakcja nie odpowiada za korespondencje i artykuły pod tytułem "Nadesłane" — ani za ogłoszenia zbyt szumne i zawile o biecności. Ogłoszenia szumne, obiecujące coś za nie albo obierające jakiegoś nadzwyczajnie, cudowne niemal skutki, — powinien każdy brzoń bardzo ostrożnie.

Polacy w Pittsburgu i okolicy! Pamiętajcie o majówce (Pikniku) jaki się odbędzie dnia 1-go i 2-go Września w Calhoun Park na korzystać Polskiej Ochotki! Bógostawieni miłośnicy, albowiem oni miłośniczo dostąpią!

Towarzystwo Matki Wojciecha Ogostochowskiej w parafii św. Wojciecha na South Side sprowadziło sobie niedawno wspaniałe chorągiewki z Francji. Poświęconie chorągwiek odbędzie się w przyszłą Niedzielę dnia 14-go, o godzinie pół do trzeciej po południu a poświęca miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Nowa parafia polska Najświętszej Rodziny, w okolicy 41ej ulicy, — rozwija się pięknie, dzięki pracowitości i zbiegliwości swego Proboszcza, W. K. A. Smelsza i dzięki ofiarności szanownych parafian. Badanie szkoły postąpiło już o tyle, że wszystkie mury zewnętrzne i wewnętrzne już gotowe i obecnie składa się wspaniałą dach. — Budynki byłyby już niemal wykończony dzisiaj, — gdyby nie niebezpieczne strajki mularskie, z powodu których budowę musiano wstrzymać po kilka razy.

Nareszcie, chwala Boga, skończył się obiad osaszowy, toteż strajk rzemieślników w budowlanych! Uczyli oni dotychczas obywatelom robotnikom, bo choć nie wielka liczba majstrów i osiadłników strajkowa, to masę prostych ich pomocników musieli oszaleć — Strajk zawieszono aż do ugody polubawczej i zaczęto w poniedziałek pracę widać się już!

Nareszcie, chwala Boga, skończył się obiad osaszowy, toteż strajk rzemieślników w budowlanych! Uczyli oni dotychczas obywatelom robotnikom, bo choć nie wielka liczba majstrów i osiadłników strajkowa, to masę prostych ich pomocników musieli oszaleć — Strajk zawieszono aż do ugody polubawczej i zaczęto w poniedziałek pracę widać się już!

Mieszkańcy dzielnicy naszego miasta zwanej Hill Tops mieli się z pyszną sesją soboty! Oto gdy rano powstał, nie mógł się ścień umyć ani od fony dostać śniadania, bo zabrakło wody w wodociągach. Kto miał czas, to szukał wody w nielicznych studniach, lecz najwięcej osób ludzi musiała nieumyć i głodna uść się do swych codziennych zajęć. Prawdnie miały ponoć nieszykły obdy. Przynajmniej posuchy było to za maszyny i pompy wodociągowe zapchały się... biotem. — Smaszego apetytu!

Choć wody w wodociągach wielki brak, to jednakże nie brak jej w nielicznych studniach, lecz najwięcej osób ludzi musiała nieumyć i głodna uść się do swych codziennych zajęć. Prawdnie miały ponoć nieszykły obdy. Przynajmniej posuchy było to za maszyny i pompy wodociągowe zapchały się... biotem. — Smaszego apetytu!

Choć wody w wodociągach wielki brak, to jednakże nie brak jej w nielicznych studniach, lecz najwięcej osób ludzi musiała nieumyć i głodna uść się do swych codziennych zajęć. Prawdnie miały ponoć nieszykły obdy. Przynajmniej posuchy było to za maszyny i pompy wodociągowe zapchały się... biotem. — Smaszego apetytu!

Choć wody w wodociągach wielki brak, to jednakże nie brak jej w nielicznych studniach, lecz najwięcej osób ludzi musiała nieumyć i głodna uść się do swych codziennych zajęć. Prawdnie miały ponoć nieszykły obdy. Przynajmniej posuchy było to za maszyny i pompy wodociągowe zapchały się... biotem. — Smaszego apetytu!

Choć wody w wodociągach wielki brak, to jednakże nie brak jej w nielicznych studniach, lecz najwięcej osób ludzi musiała nieumyć i głodna uść się do swych codziennych zajęć. Prawdnie miały ponoć nieszykły obdy. Przynajmniej posuchy było to za maszyny i pompy wodociągowe zapchały się... biotem. — Smaszego apetytu!

Choć wody w wodociągach wielki brak, to jednakże nie brak jej w nielicznych studniach, lecz najwięcej osób ludzi musiała nieumyć i głodna uść się do swych codziennych zajęć. Prawdnie miały ponoć nieszykły obdy. Przynajmniej posuchy było to za maszyny i pompy wodociągowe zapchały się... biotem. — Smaszego apetytu!

Choć wody w wodociągach wielki brak, to jednakże nie brak jej w nielicznych studniach, lecz najwięcej osób ludzi musiała nieumyć i głodna uść się do swych codziennych zajęć. Prawdnie miały ponoć nieszykły obdy. Przynajmniej posuchy było to za maszyny i pompy wodociągowe zapchały się... biotem. — Smaszego apetytu!

Choć wody w wodociągach wielki brak, to jednakże nie brak jej w nielicznych studniach, lecz najwięcej osób ludzi musiała nieumyć i głodna uść się do swych codziennych zajęć. Prawdnie miały ponoć nieszykły obdy. Przynajmniej posuchy było to za maszyny i pompy wodociągowe zapchały się... biotem. — Smaszego apetytu!

Choć wody w wodociągach wielki brak, to jednakże nie brak jej w nielicznych studniach, lecz najwięcej osób ludzi musiała nieumyć i głodna uść się do swych codziennych zajęć. Prawdnie miały ponoć nieszykły obdy. Przynajmniej posuchy było to za maszyny i pompy wodociągowe zapchały się... biotem. — Smaszego apetytu!

Choć wody w wodociągach wielki brak, to jednakże nie brak jej w nielicznych studniach, lecz najwięcej osób ludzi musiała nieumyć i głodna uść się do swych codziennych zajęć. Prawdnie miały ponoć nieszykły obdy. Przynajmniej posuchy było to za maszyny i pompy wodociągowe zapchały się... biotem. — Smaszego apetytu!

Choć wody w wodociągach wielki brak, to jednakże nie brak jej w nielicznych studniach, lecz najwięcej osób ludzi musiała nieumyć i głodna uść się do swych codziennych zajęć. Prawdnie miały ponoć nieszykły obdy. Przynajmniej posuchy było to za maszyny i pompy wodociągowe zapchały się... biotem. — Smaszego apetytu!

Choć wody w wodociągach wielki brak, to jednakże nie brak jej w nielicznych studniach, lecz najwięcej osób ludzi musiała nieumyć i głodna uść się do swych codziennych zajęć. Prawdnie miały ponoć nieszykły obdy. Przynajmniej posuchy było to za maszyny i pompy wodociągowe zapchały się... biotem. — Smaszego apetytu!

cają uśpioną i dokonano operacji. Prestrach chorego i jego przemocia sięfity się niestety, bo chore, nie obudziwszy się wcale z uspienia, skończył życie, smutną i niekiedy trudną operacją. I to jest wolny kraj!

W mieście naszym panuje dość ogólnie szkodliwy tyfus (typhoid fever) powodowany podobno pićm n'oszytwej wody z wodociągów miejskich. Wiadomo bowiem, że choć miasto nasze ma tytu set tyścy mieszkańców i podatki placimy niemiernie wysokie, to jednak szanowne zarządy miasta nie domyśliły się dotąd tego, aby wodę miejską filtrować czyli oczyszczać, zanim ta dostanie się do rur wodociągowych a stąd do gądek liasnej ludności. Pompy miejskie pompują wodę wprost z rzek Allegheny i Monongahela do zbiorników (reservoirs) a wiadomo przecież że nad temi rzekami znajdują się wielkie miasteczka i fabryki i że wszystkie kał z kanałów spływa z tych miast i fabryk wprost do rzeki jednej lub drugiej.

Nie dziwiwa więc, że woda jest psakudna i pełna zarazków najrozmaitszych chorób. Dla tego też radzimy, aby we wszystkich domach nikt nie pił surowej tej wody, lecz aby gospoście wodę wpród przegotowały i wychłodziły, zanim ją dadzą dzieciom do picia. O mgószyszn dorosłych nie ma tyle strachu, bo ci zamiast wody piją najczystsze... piwo. Rząca to wiadoma, bod o narożnik to salun a i w pół każdego bloku salunów nie brak.

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Jeden z naszych Abonentów z Pittsburga, podpisawszy się: "z winnym szacunkiem J. O. rodak" (można było i z piwamy szacunkiem miłostką W. K. Probusowicz. W. M. Mikiwicz. Zwracamy uwagę Towarzystwa o wyżywieniu powiększenia, wzrostu i rozwoju!

Pamiętajcie o Pikniku wszystkich polskich parafij na koryście Polskiego Domu Sierot, jaki się odbędzie w dniach 1 i 2 Września w Calhoun Parku Popieraście zła-ochetny cel!

Pamiętajcie o Balach, jakie u rządzą Towarzystwa Patrocie na ich ogłoszenia.

Na świeżo odytym Zjeździe katolickiego Stowarzyszenia Z pełnej Wstrzeźliwości, jaki mieliśmy niedawno w naszym mieście, obrano prezydentem księdza Shanley z Hartford, Conn., a pierwszym wiceprezesem ks. Beane z Pittsburga, Pittsburg, ugeber alle!

Pracownicy liasznych hut szkła w Pittsburgu i okolicy mogą się cieszyć, bo kompanie podwyższyły im płacę o 10 procent. Chwała Bogu!

Pracownicy liasznych hut szkła w Pittsburgu i okolicy mogą się cieszyć, bo kompanie podwyższyły im płacę o 10 procent. Chwała Bogu!

Pracownicy liasznych hut szkła w Pittsburgu i okolicy mogą się cieszyć, bo kompanie podwyższyły im płacę o 10 procent. Chwała Bogu!

Pracownicy liasznych hut szkła w Pittsburgu i okolicy mogą się cieszyć, bo kompanie podwyższyły im płacę o 10 procent. Chwała Bogu!

Pracownicy liasznych hut szkła w Pittsburgu i okolicy mogą się cieszyć, bo kompanie podwyższyły im płacę o 10 procent. Chwała Bogu!

Pracownicy liasznych hut szkła w Pittsburgu i okolicy mogą się cieszyć, bo kompanie podwyższyły im płacę o 10 procent. Chwała Bogu!

Pracownicy liasznych hut szkła w Pittsburgu i okolicy mogą się cieszyć, bo kompanie podwyższyły im płacę o 10 procent. Chwała Bogu!

Pracownicy liasznych hut szkła w Pittsburgu i okolicy mogą się cieszyć, bo kompanie podwyższyły im płacę o 10 procent. Chwała Bogu!

Pracownicy liasznych hut szkła w Pittsburgu i okolicy mogą się cieszyć, bo kompanie podwyższyły im płacę o 10 procent. Chwała Bogu!

Pracownicy liasznych hut szkła w Pittsburgu i okolicy mogą się cieszyć, bo kompanie podwyższyły im płacę o 10 procent. Chwała Bogu!

Pracownicy liasznych hut szkła w Pittsburgu i okolicy mogą się cieszyć, bo kompanie podwyższyły im płacę o 10 procent. Chwała Bogu!

Pracownicy liasznych hut szkła w Pittsburgu i okolicy mogą się cieszyć, bo kompanie podwyższyły im płacę o 10 procent. Chwała Bogu!

W zaprzęźli niedzielę odprawili a b e Śpiewacy parafii Niopokal. Serca N. M. P. doroczny piknik, czyli majówkę na pięknej farmie pp. Huddalów w East Saint Clair Township, po za Mount Lebanon. Ubawiono się podobno wyśmienicie.

W zaprzęźli niedzielę odprawili a b e Śpiewacy parafii Niopokal. Serca N. M. P. doroczny piknik, czyli majówkę na pięknej farmie pp. Huddalów w East Saint Clair Township, po za Mount Lebanon. Ubawiono się podobno wyśmienicie.

W zaprzęźli niedzielę odprawili a b e Śpiewacy parafii Niopokal. Serca N. M. P. doroczny piknik, czyli majówkę na pięknej farmie pp. Huddalów w East Saint Clair Township, po za Mount Lebanon. Ubawiono się podobno wyśmienicie.

W zaprzęźli niedzielę odprawili a b e Śpiewacy parafii Niopokal. Serca N. M. P. doroczny piknik, czyli majówkę na pięknej farmie pp. Huddalów w East Saint Clair Township, po za Mount Lebanon. Ubawiono się podobno wyśmienicie.

W zaprzęźli niedzielę odprawili a b e Śpiewacy parafii Niopokal. Serca N. M. P. doroczny piknik, czyli majówkę na pięknej farmie pp. Huddalów w East Saint Clair Township, po za Mount Lebanon. Ubawiono się podobno wyśmienicie.

W zaprzęźli niedzielę odprawili a b e Śpiewacy parafii Niopokal. Serca N. M. P. doroczny piknik, czyli majówkę na pięknej farmie pp. Huddalów w East Saint Clair Township, po za Mount Lebanon. Ubawiono się podobno wyśmienicie.

W zaprzęźli niedzielę odprawili a b e Śpiewacy parafii Niopokal. Serca N. M. P. doroczny piknik, czyli majówkę na pięknej farmie pp. Huddalów w East Saint Clair Township, po za Mount Lebanon. Ubawiono się podobno wyśmienicie.

W zaprzęźli niedzielę odprawili a b e Śpiewacy parafii Niopokal. Serca N. M. P. doroczny piknik, czyli majówkę na pięknej farmie pp. Huddalów w East Saint Clair Township, po za Mount Lebanon. Ubawiono się podobno wyśmienicie.

W zaprzęźli niedzielę odprawili a b e Śpiewacy parafii Niopokal. Serca N. M. P. doroczny piknik, czyli majówkę na pięknej farmie pp. Huddalów w East Saint Clair Township, po za Mount Lebanon. Ubawiono się podobno wyśmienicie.

W zaprzęźli niedzielę odprawili a b e Śpiewacy parafii Niopokal. Serca N. M. P. doroczny piknik, czyli majówkę na pięknej farmie pp. Huddalów w East Saint Clair Township, po za Mount Lebanon. Ubawiono się podobno wyśmienicie.

W zaprzęźli niedzielę odprawili a b e Śpiewacy parafii Niopokal. Serca N. M. P. doroczny piknik, czyli majówkę na pięknej farmie pp. Huddalów w East Saint Clair Township, po za Mount Lebanon. Ubawiono się podobno wyśmienicie.

W zaprzęźli niedzielę odprawili a b e Śpiewacy parafii Niopokal. Serca N. M. P. doroczny piknik, czyli majówkę na pięknej farmie pp. Huddalów w East Saint Clair Township, po za Mount Lebanon. Ubawiono się podobno wyśmienicie.

W zaprzęźli niedzielę odprawili a b e Śpiewacy parafii Niopokal. Serca N. M. P. doroczny piknik, czyli majówkę na pięknej farmie pp. Huddalów w East Saint Clair Township, po za Mount Lebanon. Ubawiono się podobno wyśmienicie.

W zaprzęźli niedzielę odprawili a b e Śpiewacy parafii Niopokal. Serca N. M. P. doroczny piknik, czyli majówkę na pięknej farmie pp. Huddalów w East Saint Clair Township, po za Mount Lebanon. Ubawiono się podobno wyśmienicie.

W zaprzęźli niedzielę odprawili a b e Śpiewacy parafii Niopokal. Serca N. M. P. doroczny piknik, czyli majówkę na pięknej farmie pp. Huddalów w East Saint Clair Township, po za Mount Lebanon. Ubawiono się podobno wyśmienicie.

Zeszłego Tygodnia

wyłożyliśmy na sprzedaż 500 okazowych ubrań, które zostały rozsprzedane prędzej niżemy się spodziewali. Kilka jeszcze zostało. W tym i w przyszłym tygodniu będziemy sprzedawać 5000 par spodni, najlepszego gatunku i najnowszej mody kroju. Spodnie te sprzedawać będziemy od 89c do \$2.25. Najwięcej z Worsted materyi. Pewni jesteście, że wam się spodobają.

Czas nauki się zbliża. Mamy wielki zapas szkolnych ubrań, po \$1.25, \$1.89 i \$2.25. Kroju Norfolk, Blouses, Vestees, Russian blouse i double breasted, dla chłopców od 2 i pół do 16 lat starych. Są bardzo piękne i tanie.

Szkólne trzewiki po specjalnie niskich cenach.

GLUKOFF CO.

NOX-EM-ALL.

1321-25 PENN AVENUE.

Redakcję naszą odwiedził i w sprawie z tygodnia pp. Rankowski i doktor Leonard z South Chicago.

Organista-naucyiciel poszukuje posady. Może dać naukę w polskim i angielskim języku. Łaskawe informacje proszę nadsyłać pod adresem:
 L. Kujawski,
 702 White St.,
 McKeesport, Pa.

Ciekawą pracę wykonują obecnie w najbardziej handlowej części naszego miasta przy ulicach Diamond i Cherry Alley. Ma tam stać wielki skąd kupiecki (Kaufmann), a pod fundamenty i niżej pignra wykuto w twardej skale dół na jakie 50 stop głęboko. Dokopano się tam i węgla. Pray rozsądzić skąd dynamitem, i to między 20-piętrowymi budynkami, śmiać tak się wstrząs, że w przyległym banku Union Savings Bank popłynęły warki zegarowe umieszczone w drzwiach kas ogniowatych, regulujące otwieranie zamków kas na pewną godzinę. Przesz to nie mogli bankierscy otwarzyć doś doś dłu go i sa to saskarzyli kontraktorów o odszkodowanie.

Do domu rodziny Schuck pod n. 33 M. D. J. 21. w Allegheny wlał się nad ranem w poniedziałek dym z rabinu, a groźną pani Schuck rawolwerami, przeszkalił całe mieszkanie, zabrali 30 dolarów i uszli oknem, tak jak przysli. Nie warto trzymać pieniędzy w domu.

W Pittsburgu utworzył się snu w tych dniach nowy trust bankowy, a mianowicie, zespolili się dwie bogate firmy bankierskie: American and Colonial Trust Companies w jedną Colonial Trust Co. Do tej firmy włączony zostanie Farmers Nat'l Bank.

Niejaki M. Innes saskarzył kupca Johan Lucht o \$5,000 odszkodowania za spowodowanie śmierci 19 letniego W. M. Innesa. Chłopak strzelał 4 lipca na wiat z pistoletu kupionego u Luchta; osąd kapali sparzyła go w rękę i z tego umarł. Ojciec skarży teraz o odszkodowanie.

List adresowany Franciszek Zejnowski, Pittsburg Pa. Marmottetty st. no. 1908. Zgłosił się na posztę albo do listonosza przychodzącego do redakcji Wielkopolanina z listami.

Choroba ośpie panuje snów w Pittsburgu dość gęsto. Miasto stawia straż przy niewiedzonych ta chorąb domach, a chorzy bierze do osobnego szpitala, gdzie znajdują sa darmo wszelką lekarską opiekę i opatrunek. Niektórzy nie chcą iść do szpitala lub nie postępują swoich chorzy i opierają się urzędnikom zdrowia. Nie powinni się opierać, bo otygł niestannie a i to im nie pomoże. W tych dniach do domu p. n. 116 przy 46 ul., stół ba sanitarna i policyjna musiała się siewierami wyrząbnąć drzwi, aby można zabrać chorą niewięstę do szpitala. Opór nie nie pomoże, a podbursza tylko na nas amerykanów i szwabów.

Pan Piotr Nawrooki, jeden z Tow. Młodzieńców św. Kasimierza donosi, że Klub "Base-Ball" tegoż Tow. obrat go manazerem od tej gry. (proszem jest nasz kochany p. Majk Postuszny). Klub tea wygrał grę zeszłej niedzieli w McKees-Rocks; we czwartek grał będę w Sharpburgu (o godz. 8ej przy ul. Main i 22), a w sobotę w Duquesne. Życzymy powodzenia, tylko uważajcie, aby komu pańka nie utrasnęła nosa!

Andrew M. O'Brien, Adwokat i obrońca Prawny.
 Poleca swe usługi prawne Polakom. (Adwokat Spółki Budowlano-Poz. Kordeckiego). Praktykuje we wszystkich sądach i u skwajerów. Ofis:
 433 — 4 Ave. 2 piętro front.

W niedzielę przysięgł, ministran. ci z kociola św. Stanisława będę mieli doroczny wyćco kę i to w pięknych sądach Polskiego Domu Sierót w Emmsworth.

W tutejszej policyi dzieją się odne rzeczy! Dnia 5 wieczorem, w głównej stacji policyjnej zrobiła się nielada bójka między stróżami porządku i tłuczono się podobno aż pierse leciat! Jedni powiadają reporterom, że to policjant Karsney napadł kapitana Gormana, drugi, że to kapitan sęczył pierwszy; nie wiadmo komu wierzyć, ale dzieją się odne rzeczy w sądzie nasze go miasta!

Uwięzione na pochyłej kole (incline) konie i wozy (o osiem pian było w przeszłym tygodniu), u wolniono nareszcie zeszłej soboty wieczorem, po naprawieniu maszyneryi.

Zdolny kowal, maszynista, poszukuje pracy przy kowalstwie lub maszynistwie polku w mieście lub na farmy. Znam się na lessoniu koni. Leopold Brodowicz, B x 114 McKeesRocks, Pa.

Organista. Poszukuje posady dotychczasowy naucoyciel języka polskiego zarzem i organista w Carnegie, Pa. Łaskawe oferty proszę adresować: Piotr Mermer, 213 Jane st., Carnegie, Pa.

Zawiadomienie. Należajem zawiadomiam Szan. Polską publicność, że powiększyłem swój kaptor bankowy. Odtąd wszelkie interesy salkatwiad będę mógł łatwiej i wygodniej niż przedtem. Bank mój jest najstarszym w tej osiedli miast. Polski urzędnik was grzeosnie i rzetelnie obsłuży.
 Jacob Klein,
 1338 — 1340 Penn ave. Pittsburg.

Na Sprzedaż. 1 murowany dom o sześciu izbach, woda w domu, kanały, dach łapkowy (slate) na 1 lub 2 familie. Lota 24x73 stop. Cena \$3,300. Pray nosi \$25 rentu miesięcznie.
 1 drewniany dom o czterech izbach, 4 stopowa sieni, woda i kanalizacja (sewers) pomiesci 1 lub 2 familie. Lota 24x26 stop. Praynosi \$19 rentu na miesiąc Cena 15 set dolarów.
 Zgłosić się do J. H. Erdlen, 139 Plummer i 44 ul., w 17 wardzie.

Dziewięta Serya. Spółka Budowlano-Pożyczkowa Kordeckiego otwiera nową (dziewiętą) Seryę we Środe, dnia 12 Sierpnia. Wpisowe od 100-dollarowej akcyi wynosi 25c a tygodniowe wpłaty 25 centów. Zapisywać się można do tej Seryi co środe po południu od dn. 12 Sierpnia w biurze Spółki w szkole par. sw. Stanisława K. przy Sherman i 21ej ulicy.
 Ks. C. Tomaszewski, Prezes Jan Kulistowski, Wice-Prez. M. Postuszny, Kasyer Dyrektorszy.
 L. Machnikowski, Sekretarz.